

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

PRIRUČNIK

ZA ASK NACIONALNI KRIZNI PLAN

Revizija 2.0. – posljednja izmjena prosinac 2015.g.

Sadržaj

POGLAVLJE I.....	5
PRIRODA BOLESTI.....	5
1. ETIOLOGIJA.....	5
2. OTPORNOST VIRUSA	5
3. PRIJEMLJIVE VRSTE.....	6
4. EPIDEMIOLOGIJA.....	6
5. PATOGENEZA	8
6. KLINIČKA SLIKA.....	8
7. PATOANATOMSKI NALAZ.....	9
8. DIFERENCIJALNA DIJAGNOZA.....	10
POGLAVLJE II.....	12
SUMNJA NA POJAVU ASK NA GOSPODARSTVU	12
1. SMJERNICE ZA GLAVNE KRITERIJA PREMA KOJIMA SE NEKO GOSPODARSTVO MOŽE SMATRATI SUMNJIVIM NA ZARAŽENJE ASK	12
2. SUSTAV OBAVJEŠĆIVANJA I PRIJAVE SUMNJE NA ASK.....	13
3. EPIDEMIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE	14
4. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJU SUMNJE NA POJAVU ASK NA GOSPODARSTVU.....	14
5. SMJERNICE I POSTUPCI ZA KLINIČKI PREGLED I UZIMANJE UZORAKA SVINJA SA SUMNJIVIH GOSPODARSTAVA.....	16
6. POSTUPCI UZORKOVANJA PRI USMRĆIVANJU SVINJA U OKVIRU PREVENTIVNIH MJERA NA SUMNJIVOM GOSPODARSTVU	18
7. HIGIJENSKI POSTUPAK ZA OSOBLJE KOJE DOLAZE NA GOSPODARSTVO SUMNJIVO NA KSK.....	19
POGLAVLJE III	22
POTVRĐENA POJAVA ASK	22
1. SUSTAV OBAVJEŠĆIVANJA I PRIJAVLJIVANJA U SLUČAJU POTVRĐENE POJAVE ASK.....	23
2. PRIJAVA BOLESTI I DRUGE EPIDEMIOLOŠKE INFORMACIJE KOJE SE DOSTAVLJAJU EUROPSKOJ KOMISIJI U SLUČAJU KADA JE POTVRĐENA POJAVA ASK.....	23
3. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJU POTVRĐENE POJAVE ASK NA GOSPODARSTVU.....	24
4. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA KADA JE POTVRĐENO IZBIJANJE ASK NA GOSPODARSTVU KOJE SE SASTOJI OD RAZLIČITIH PROIZVODNIH JEDINICA.....	26

5. Postupci uzimanja uzoraka na gospodarstvu prilikom usmrćivanja svinja nakon što je bolest potvrđena	27
6. MJERE U SLUČAJEVIMA KADA JE POTVRĐENO IZBIJANJE AFRIČKE SVINJSKE KUGE NA GOSPODARSTVU KOJE SE SASTOJI OD RAZLIČITIH PROIZVODNIH JEDINICA.....	27
7. MJERE KOJE SE PROVODE NA KONTAKTNIM GOSPODARSTVIMA	28
8. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA SUMNJE ILI POTVRDE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U KLAONICI ILI U PRIJEVOZNOJ SREDSTVU.....	28
POGLAVLJE IV	29
ZARAŽENO I UGROŽENO PODRUČJE.....	29
1. MJERE U ZARAŽENOM PODRUČJU.....	29
2. POSTUPCI UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVIMA U ZARAŽENOM PODRUČJU PRIJE UKIDANJA MJERA.....	32
3. MJERE U UGROŽENOM PODRUČJU	32
4. POSTUPCI UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVIMA U UGROŽENOM PODRUČJU PRIJE UKIDANJA MJERA.....	34
5. POSTUPCI PROVJERE I UZORKOVANJA PRIJE DAVANJA ODOBRENJA ZA PREMJEŠTANJE SVINJA IZ GOSPODARSTAVA SMJEŠTENIH U ZARAŽENOM I UGROŽENOM PODRUČJU I U SLUČAJU KLANJA ILI USMRĆIVANJA NAVEDENIH SVINJA.....	35
6. POSTUPCI KONTROLE I UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVU PRI OBNOVI POPULACIJE	36
POGLAVLJE V	37
PONOVNO UVOĐENJE SVINJA NA GOSPODARSTVA NAKON IZBIJANJA	37
BOLESTI	37
POGLAVLJE VI.....	39
SUMNJA ILI POTVRDA ASK U DIVLJIH ILI POLUDIVLJIH SVINJA	39
1. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA SUMNJE ILI POTVRDE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U DIVLJIH I POLUDIVLJIH SVINJA	39
2. POSTUPCI SEROLOŠKOG PRAĆENJA I UZORKOVANJA U PODRUČJIMA NA KOJIMA SE SUMNJA NA POJAVU AFRIČKE SVINJSKE KUGE ILI JE AFRIČKA SVINJSKA KUGA POTVRĐENA KOD DIVLJIH SVINJA	40
3. PLANovi ZA ISKORJENJIVANJE ASK IZ POPULACIJE DIVLJIH SVINJA	41
MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA VIRUSA AFRIČKE SVINJSKE KUGE PUTEV VEKTORA	42
UPUTE ZA PRONALAZENJE VEKTORA	43
POGLAVLJE VII.....	44
DIJAGNOSTIKA.....	44

1. OPĆI POSTUPCI I KRITERIJI ZA PRIKUPLJANJE I PRIJEVOZ UZORAKA	44
1.1. OPĆI POSTUPCI I KRITERIJI	44
1.2. PRIKUPLJANJE UZORAKA ZA VIROLOŠKE TESTOVE	45
1.3. PRIJEVOZ UZORAKA	45
2. NAČELA I UPOTREBA VIROLOŠKIH TESTOVA I PROCJENA NJIHOVIH REZULTATA	45
2.1. OTKRIVANJE VIRUSNOG ANTIGENA	46
2.2. IZOLACIJA VIRUSA I IDENTIFIKACIJA HEMADSORPCIJSKIM TESTOM (HA)	46
2.3. OTKRIVANJE VIRUSNOG GENOMA	47
2.4. PREPORUČENI VIROLOŠKI TESTOVI I PROCJENA REZULTATA	47
3. NAČELA I UPOTREBA SEROLOŠKIH TESTOVA I PROCJENA NJIHOVIH REZULTATA	48
4. MINIMALNI SIGURNOSNI UVJETI ZA LABORATORIJE ZA ASK	50
POGLAVLJE VIII	52
ČIŠĆENJE, DEZINFEKCIJA, DEZINSEKCIJA	52
POGLAVLJE IX	54
UPOTREBA, PROIZVODNJA I PRODAJA CJEPIVA ZA ASK	54
POGLAVLJE X	54
NAPUTAK O NAČINU USMRĆIVANJA SVINJA PRI PROVOĐENJU MJERA ZA SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE AFRIČKE SVINJSKE KUGE	54
1. Opće odredbe	54
2. Posebne odredbe	55
POGLAVLJE XI	59
1. OBRASCI I IZVJEŠĆA:	59
2. UZORKOVANJE - određivanje broja uzoraka	60
Tablica 7. Broj uzoraka koji treba pretražiti za utvrđivanje ASK na gospodarstvu	60

POGLAVLJE I

PRIRODA BOLESTI

1. ETIOLOGIJA

Uzročnik afričke svinjske kuge je DNA virus (ASFV). Virus je jedini član porodice Asfarviridae, roda Asfivirus. Virus afričke svinjske kuge (ASFV) ima određene karakteristike koje zbog kojih se značajno razlikuje od ostalih virusa:

Vrlo je velik (200 nm, za razliku od npr. virusa klasične svinjske kuge koji je veličine 40-60 nm), ima dugačak genom, proizvodi više od 100 strukturalnih proteina, poznat je velik broj genotipova (opisana 22), a za sada se serološki može detektirati samo jedan serotip.

Infekcija virusom ASK izaziva izrazito jak imunološki odgovor, ali protutijela koja nastaju nisu u mogućnosti u potpunosti neutralizirati virus. Specifična protutijela se zadržavaju vrlo dugo, godinama, i djelomično su odgovorna za odgođenu pojavu kliničkih znakova i smanjenu razinu viremije. Nedostatak neutralizirajućih Pt je razlog što do današnjeg dana nema učinkovite vakcine protiv ASK.

2. OTPORNOST VIRUSA

Virus ASK je vrlo otporan u okolišu i zaraženim proizvodima. Ova karakteristika utječe na puteve i načine prijenosa bolesti te na biosigurnost u odnosu na ASK.

U Tablici 1 je prikazano preživljavanje virusa ASK u različitim uvjetima:

Tablica 1. – preživljavanje virusa ASK

	Vrijeme detekcije virusa ASK
Usoljeno meso i masno tkivo na 22-27°C	16 dana
Ohlađeno meso	105 dana na 4°C 155 dana na 6-8 °C 150 dana u mišićnom tkivu na 4°C 84 dana na 4-6°C
Smrznuto meso i organi	1000 dana 104 dana na -4°C
Slezena	204 dana na 6-8 °C 280 dana u Petrijevoj posudici zakopana u tlo na 8 cm dubine (lipanj)
Koža/masno tkivo	300 dana

Koštana srž (meso s kostima)	188 dana
Iznutrice	105 dana
Meso kuhano na 70°C 30 minuta	0 dana
Usoljeno meso	84 dana na 4-6 °C
Prirodno dimljeno meso	30-300 dana
Serum	7 dana (pH 13.4) nekoliko sati (pH<4)
Krv	540 dana na 4 °C 70 dana na drvenim površinama 105 dana (pročišćena krv) 192 dana na daskama inficiranim zaraženom krvlju, odložene na tlu 81 dan - kontaminirano šumsko tlo zakopano u sanducima 176 Površinska voda kontaminirana krvlju svinja (razrjeđenje 1:100) zakopana u staklenoj boci na dubinu 12 cm zimi
Urin	45 dana staklena boca zakopana u tlo na dubinu 12 cm
Aerosol nosni	5 min poluživot (vlažnost >30%) 14-19 minuta
Tekući gnoj (bez stelje)	84 dana na 17 °C 112 dana na 4°C 30 s – 3 min na 60 °C
Insekti koji sišu krv (<i>Stomoxys calcitrans</i> – stajska mušica)	2 dana

3. PRIJEMLJIVE VRSTE

Na infekciju virusom su prijemljivi svi članovi *Porodice Suidae*

4. EPIDEMIOLOGIJA

Afrička svinjska kuga je vrlo kontagiozna i fatalna bolest domaćih i divljih svinja koja se prenosi direktnim i indirektnim kontaktom, ingestijom kontaminirane hrane i određenim vektorskim vrstama. ASK se smatra jednom od najopasnijih bolesti svinja jer značajno utječe na međunarodan promet svinja i ima ozbiljan sociološko-ekonomski učinak na poljoprivredno stanovništvo.

Klinički manifestna bolest se javlja u domaćih, divljih (europska divlja svinja) i slobodno držanih¹ domaćih svinja. Divlje i slobodno držane domaće svinje imaju kliničke znakove i mortalitet sličan domaćim svinjama. Divlje svinje izlučuju virus u istim količinama kao i domaće svinje te je vrlo sličan način prijenosa između zaražene i primljive životinje. Virus se neće održati u populaciji divljih svinja ukoliko nema kontakta divljih svinja s inficiranim domaćim ili slobodno držanim svinjama, odnosno, prema dosadašnjim istraživanjima europska divlja svinja ne igra značajnu ulogu kao rezervoar virusa. Uloga divljih svinja je važna u područjima gdje postoji kontinuiran kontakt divljih svinja sa slobodno držanim svinjama.

Iznimno, domaće i divlje svinje, ukoliko prežive infekciju, mogu postati rezervoari bolesti. Virus ASK se umnožava i u mekom tkivu krpelja iz roda *Ornithodoros*. Ovi krpelji igraju važnu ulogu u endemskim područjima jer djeluju kao biološki vektori i rezervoari virusa dug vremenski period. Virus je utvrđen u krpelju *O.erraticus* 5 godina nakon što je uklonjen sa zaraženog domaćina. Nekoliko vrsta *Ornithodoros* su važni u epidemiološkom ciklusu ASK: *O. moubata* u Africi i *O.erraticus* u Europi. Eksperimentalno je dokazano da sve vrste *Ornithodoros* imaju mogućnost prijenosa virusa.

Svinje inficirane virusom ASK šire velike količine virusa tijekom kliničke bolesti, a izlučivanje virusa započinje 24 – 48 sati prije prvih simptoma bolesti (inkubacijsko kliconoštvo). Inkubacijsko kliconoštvo se javlja zbog iznimno jakog odgovora imunološkog sustava životinje, odnosno, velike količine specifičnih protutijela, ali koja nisu u mogućnosti u potpunosti neutralizirati virus. Specifična Pt se mogu detektirati godinama nakon infekcije. Viremija je također dugotrajna, može trajati mjesecima, a započinje 2 – 8 dana nakon infekcije.

Virus se izlučuje svim eksudatima zaražene životinje (slina, iscjedak iz oka i nosa, mokraćna, feces i sekreti spolnih organa), **ali najvažniji izvor virusa je krv.** Virus se u krvi nalazi u velikim količinama vrlo brzo nakon infekcije. Prijenos virusa putem aerosola zabilježen je samo kod svinja u bliskom kontaktu. Virus se prenosi i ugrizom zaraženog krpelja iz roda *Ornithodoros*.

Prilikom izbijanja bolesti svinje se inficiraju direktnim kontaktom sa zaraženim svinjama, zatim kontaminiranom hranom, vodom i steljom. Virus se može širiti na veće udaljenosti vozilima i ljudima. U vanjskom okolišu, virus može preživjeti dulji period vremena ukoliko se nalazi u proteinskom mediju (meso, krv, feces, koštana srž, vidi poglavlje I, točka 2.). Svinje se mogu zaraziti i neizravnim kontaktom preko posrednika. Mehanički prenosilac mogu biti insekti (*Stomoxys* – stajska mušica, 48 sati), štakori, ali i čovjek (nesterilni veterinarski instrumenti, obuća).

Najvažniji načini unosa virusa afričke svinjske kuge u prethodno slobodno područje ili državu su putem:

- zaraženih svinjskih mesnih proizvoda u kuhinjskom otpadu međunarodnih prijevoznih sredstava (brodovi, avioni) koji se koriste u hranidbi svinja (napoj)
- zaraženih proizvoda koji se unose za osobnu potrošnju

¹ slobodno držane svinje - svinje koje se ne drže ili uzgajaju na gospodarstvu (uključujući i divlje svinje)

- kretanja zaraženih divljih svinja
- ilegalnog prometa svinja i posebice proizvoda od svinja iz zaraženih područja
- uvoz zaraženih životinja
- namjerno unošenje virusa (bioterrorizam)

Jednom kada je bolest prisutna na nekom području ili državi, daljnje širenje se odvija uglavnom:

kontakom između zaražene životinje ili kliconoše i zdravih životinja (i kod domaćih i divljih svinja)

zaraženim proizvodima od svinja

indirektnim kontaktom (veterinarska oprema, zaražena hrana, vozila...)

krpeljima (kada su prisutni, igraju važnu ulogu u održavanju infekcije na nekom području, ali nisu važni za širenje bolesti na veće udaljenosti)

5. PATOGENEZA

Primarno mjesto umnažanja virusa su monociti i makrofagi na mjestu ulaska virusa u organizam, a sekundarno umnažanje se odvija u limfnim čvorovima, koštanoj srži, slezeni, bubrezima, plućima i jetri. Viremija započinje 2-8 dana nakon infekcije, a izlučivanje virusa se javlja 24 – 48 sati prije početka kliničkih znakova. Viremija je dugotrajna, može trajati mjesecima.

6. KLINIČKA SLIKA

Klinička slika ASK može biti različita, a ovisi o izolatu virusa, načinu zaražavanja životinje, dozi kojoj je životinja bila izložena i o samom domaćinu (pasmima i fizičko stanje/kondicija svinje). Europska divlja svinja i domaća svinja su jednako primljive na virus ASK te pokazuju kliničke znakove bolesti, dok afrička divlja svinja obolijeva asimptomatski.

Kronični i subakutni tijek bolesti se češće zapaža na endemskim područjima (npr. Sardinija, Portugal i Španjolska 60-ih do 90-ih godina, Rusija), a akutni oblik bolesti je karakterističan za početno pojavljivanje bolesti na nekom području (istočna Europa od 2007. godine).

Slijedeći klinički znakovi bolesti su karakteristični za pojavljivanje ASK u istočnoj Europi od 2007. godine na dalje:

Prvo pojavljivanje ASK u zemlji ili na određenom području obično je karakterizirano visokom smrtnosti nakon kratke febrilne bolesti. Izolati virusa ASK trenutačno prisutni u istočnoj Europi su klasificirani kao jako virulentni koji uzrokuju akutnu bolest u divljih i domaćih svinja. U perakutnom obliku bolesti svinje mogu uginuti prije pojave kliničkih znakova bolesti.

U akutnom obliku bolesti svinje imaju **visoku temperaturu (40-42 °C)**, depresivne su, grupiraju se, bez apetita su i ponekad imaju dišne smetnje. U nekim slučajevima javlja se krvarenje iz nosa, začep i povraćanje, a rjeđe proljev sa ili bez krvi u stolici. Čest je pobačaj. U akutnom obliku bolesti morbiditet je 90-100 % u roku od 4-10 dana nakon infekcije.

Svinje koje prežive akutnu fazu bolesti mogu razviti subakutni ili kronični oblik bolesti.

Subakutni oblik bolesti: Subakutni oblici bolesti učestaliji su u endemskim područjima. Karakterizira ih fluktuirajuća vrućica udružena s depresijom i gubitkom apetita. Hodanje može postati bolno sa otokom zglobova. Mogu se javiti znakovi pneumonije. Prije smrti jave se znakovi zatajenja srca. Oštećenja kod subakutnih oblika su slična onima kod akutnog, ali blaža. Karakteristična oštećenja su velika krvarenja u limfnim čvorovima, bubrezima i slezeni, kongestija i edem pluća, te u nekim slučajevima intersticijska pneumonija.

Kronični oblici ove bolesti su rijetki. Kod kroničnih se oblika može uočiti sekundarna bakterijska infekcija. Budući da su klinički znaci kroničnog ASK prilično nespecifični, za diferencijalno dijagnosticiranje potrebno je uzeti u obzir druge bolesti. Na zaraženom gospodarstvu povišenje tjelesne temperature moguće je utvrditi u određenog broja svinja, ali ne nužno kod svake životinje. Klinički znakovi kronične ASK mogu uključivati respiratorne probleme, pobačaje, artritis, kronične kožne čireve ili nekroze, koji ne nalikuju tipičnoj kliničkoj slici zaraze virusom ASK. Oštećenja mogu biti minimalna, ili ih uopće nema. Histopatološki nalazi očituju se povećanim limfnim čvorovima i slezenom, pleuritisom, fibrinoznim perikarditisom i infiltriranim pneumonitisom. Također su opisane žarišne kazeozne nekroze i mineralizacija pluća.

7. PATOANATOMSKI NALAZ

Lešine životinja uginulih u akutnoj fazi bolesti često su dobrog gojnog stanja.

Najkarakterističnije promjene koje uzrokuje infekcija virusom ASK su **krvarenja** (u koži, limfnim čvorovima i drugim zahvaćenim tkivima) i **promjene na slezeni**.

Promjene na koži su vrlo česte. Javlja se hiperemija kože (crvena do purpurna boja kože), petehije i cijanoza. Ove promjene su najčešće lokalizirane na koži ekstremiteta, uški, prsima, abdomenu i perineumu. Hematomi i nekrotična područja se javljaju kod umjereno virulentnih virusa.

Kada se lešina otvori nailazimo na sljedeće promjene:

Krvarenja u:

limfnim čvorovima, posebno gastrointestinalnog trakta i renalnim l. č.
bubrezima i sluznici mokraćnog mjehura (petehije)

ždrijelo i grkljan

pleura, endokard i perikard

potkožje i mišićno tkivo

tekućina u prsnoj i trbušnoj šupljini, subperitonealne hemoragije

krvarenja po organima

kongestija organa i lešine

povećana slezena

povećani punokrvni limfni čvorovi u kojima se mogu naći ugrušci krvi

edem pluća i interlobularni edem

dušnik je ispunjen pjenom koja može biti s primjesama krvi

točkasta krvarenja po bubrezima
kongestija crijeva; krvavi sadržaj u crijevima

Subakutni oblik ASF karakteriziraju slijedeće promjene:
tekućina u tjelesnim šupljinama (zbog zatajenja srca)
limfni čvorovi su povećani i hemoragični
na površini pluća i srca mogu se naći fibrinozne naslage
na plućima se mogu vidjeti znakovi pneumonije
zglobovi su otečeni sa nakupljenom tekućinom i fibrinom

Kronični oblik karakterizira:

mršavost
dekubitusi
povećani i tvrdi limfni čvorovi
fibrinozne naslage po plućima i srcu
otečeni zglobovi

8. DIFERENCIJALNA DIJAGNOZA

Diferencijalno dijagnostički najvažnije je razlikovati afričku svinjsku kugu od klasične svinjske kuge koju uzrokuje potpuno drugačiji virus, ali se bolest manifestira gotovo istim znakovima bolesti i patoanatomskim nalazom. **Jedini način za razlikovanje te dvije bolesti je identifikacija virusa.**

Druge bolesti koje treba razlučiti od ASK su: vrbanac, akutna salmoneloza, pastereloza i, bolest Aujeszzkoga.

Tablica 2 – diferencijalna dijagnoza

Bolest	Primljive vrste	Isti klinički znakovi	Razlika - klinički znakovi	Isti patoanatomski znakovi	Razlika - patoanatomski znakovi
Klasična svinjska kuga	svinje	Temperatura, depresija	dulji tijek bolesti nego kod ASK	Kožna i bubrežna krvarenja te krvarenja u limatičnim ganglijima	Čirevi u cekumu i kolonu, rubni infarkti slezene, blijed bubrežni parenhim, meningoencefalitis
Akutna salmoneloza (S.cholerasuis)	svinje	Temperatura, pobačaji	Žučkasti proljev, nizak morbiditet, visok mortalitet	Cijanoza vrhova uški, repa, ekstremiteta i abdomena, krvarenje u kori bubrega, splenomegali	Zarišna nekroza jetre, serozni ili nekrotični enterokolitis

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

				ja	
Vrbanac	svinje	Temperatura	Kroničan oblik artritisa	Splenomegalija, petehije u kori bubrega, hipertrofija, otekline i krvarenje ganglija. Romboidne ulcerozne lezije kože	Artritis i vegetativni endokarditis
Sindrom dermatitisa-nefropatije	svinje	Lezije po koži	Nespecifični znakovi, blaga hipertermija, slabost	Purpurno-crvene oznake po koži stražnjih nogui, uškama, abdomenu i perineumu	Petehije bubrega. Lezije uzorkovane nekrotizirajućim vaskulitisom. Bubrežni parenhim blijed, unatoč petehijama.
Bolest Aujeszzkoga	Svinje, preživaci, glodavci i mesojedi	Pobačaji, cijanoza kože u odojaka	Simptomi CNS-a	Pneumonija	Nekrotični enteritis

POGLAVLJE II

SUMNJA NA POJAVU ASK NA GOSPODARSTVU

U skladu s Pravilnikom 112/07, člankom 4. - u slučaju kad se na gospodarstvu nalazi jedna ili više svinja sumnjivih ili zaraženih virusom ASK, nadležni veterinarski inspektor mora bez odgađanja narediti provedbu službenog ispitivanja kako bi se potvrdila ili isključila pojava afričke svinjske kuge.

1. SMJERNICE ZA GLAVNE KRITERIJA PREMA KOJIMA SE NEKO GOSPODARSTVO MOŽE SMATRATI SUMNJIVIM NA ZARAŽENJE ASK

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje III.

1. Gospodarstvo se smatra sumnjivim na afričku svinjsku kugu na temelju sljedećih nalaza, kriterija i razloga:

(a) klinički i patološki nalazi na svinjama:

Glavni klinički i patološki nalazi koje treba razmotriti su:

- povišena tjelesna temperatura s pobolom i pomorom svih dobnih kategorija svinja,
- povišena tjelesna temperatura s hemoragijskim sindromom: petehijalna i ekhimozna krvarenja, posebno u limfnim čvorovima, bubrezima, slezeni (koja je povećana i tamna, posebno kod akutnih oblika), mokraćnom mjehuru te ulceracije na žučnom mjehuru;

(b) epidemiološki nalazi (Obrazac za epidemiološko istraživanje nalazi se u Prilogu IV).

- Glavni epidemiološki nalazi koje treba razmotriti su:
- jesu li svinje bile u izravnom ili neizravnom dodiru sa gospodarstvom na kojem se drže svinje za koje je dokazano da je zaraženo virusom ASK,
 - je li gospodarstvo nabavilo svinje za koje se naknadno pokazalo da su zaražene virusom ASK,
 - jesu li krmače bile umjetno osjemenjene sjemenom koje potječe iz sumnjivog izvora,
 - je li bilo izravnog ili neizravnog dodira s divljim svinjama u populaciji u kojoj se pojavila ASK,
 - drže li se svinje na otvorenom u području u kojem su divlje svinje zaražene virusom ASK,
 - hrane li se svinje napojem i postoji li sumnja da se s napojem nije postupalo na način da se inaktivira virus ASK,
 - je li postojala mogućnost izlaganja, na primjer preko osoba koje dolaze na gospodarstvo, prijevoznih sredstava i drugo, koja dolaze iz gospodarstva za koje postoji sumnja da su zaražena virusom ASK ili je potvrđeno da su zaražena
 - pojavljuju li se na području gospodarstva vektori.

2. U svakom slučaju, gospodarstvo se mora smatrati sumnjivim na ASK, ako je postavljena sumnja na klasičnu svinjsku kugu (KSK) zbog kliničkih ili patoloških nalaza, a klinička, epidemiološka i laboratorijska istraživanja nisu dovela do potvrde KSK ili identifikacije nekog drugog izvora bolesti ili drugog uzročnika na predmetnom gospodarstvu.

2. SUSTAV OBAVJEŠĆIVANJA I PRIJAVE SUMNJE NA ASK

U skladu s Pravilnikom 135/14, člancima 4.,6. i 7. i , te Zakona o veterinarstvu, člancima 18.,19. i 20.

Posjednik životinje, koji sumnja da je životinja oboljela od ASK, mora o svojoj sumnji odmah obavijestiti veterinaru i mora odmah ograničiti kretanje životinji za koju posumnja da je oboljela od ASK ili spriječiti doticaj ljudi i životinja s oboljelom životinjom ili lešinom do dolaska veterinaru. Svaki veterinarski djelatnik mora po saznanju na sumnju na ASK istu odmah prijaviti nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji, odnosno, nadležnom veterinarskom uredu. Ovlašteni veterinar koji posumnja na ASK mora posjedniku odrediti odgovarajuće mjere zaštite zdravlja životinja do propisivanja mjera od strane veterinarskog inspektora, a navedene mjere su za posjednika obvezujuće. Svaki veterinarski djelatnik mora poduzeti sve potrebne mjere kako svojim postupcima ne bi utjecao na širenje uzročnika bolesti.

Ovlašteni veterinar o sumnji na ASK mora bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata, telefonom i elektroničkim putem izvijestiti Upravu i veterinarskog inspektora u nadležnom veterinarskom uredu prema Obrascu za prijavu sumnje na bolesti životinja iz Pravilnika o načinu prijave bolesti koji se nalazi na službenim internetskim stranicama Uprave, a najkasnije u roku 24 sata telefonom i telefaksom na propisanom obrascu (obrazac se nalazi u Prilogu IV), izvijestiti nadležni Veterinarski ured, koji bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata, o istome mora izvijestiti Upravu.

Prilikom postavljanja prvog slučaja sumnje Stručno tijelo izlazi na teren i po potrebi uzima odmah uzorke. Na osnovu epidemioloških podataka dobivenih od ovlaštenog veterinaru, provodi epidemiološko istraživanje i sastavlja epidemiološki izvještaj.

Po zaprimanju informacije o sumnji na ASK, nadležni veterinarski inspektor u suradnji s predstavnicima Stručnog tijela, Uprave i veterinaru koji je postavio sumnju izlazi na teren, provodi epidemiološko istraživanje i po potrebi uzima uzorke. U skladu s naredbom veterinarskog inspektora, ovlašteni veterinar obavlja uzimanje i slanje uzoraka na laboratorijsko pretraživanje u ovlašteni laboratorij.

O rezultatu dijagnostičke pretrage, ovlašteni laboratorij mora odmah, bez odgađanja, telefonom i telefaksom ili elektronskom poštom, izvijestiti pošiljatelja, Upravu i nadležni Veterinarski ured.

Odmah po dolasku na sumnjivo gospodarstvo, veterinarski inspektor mora vlasniku svinja ili njegovom predstavniku uručiti Rješenje, kojim se uvodi provođenje propisanih mjera na sumnjivom gospodarstvu (Rješenje o mjerama nalazi se u Prilogu IV).

U skladu s rezultatima dijagnostičkih pretraga, ako sumnja na ASK nije potvrđena, nadležni veterinarski inspektor izdaje Rješenje kojim ukida provođenje propisanih mjera u slučaju sumnje na ASK (Rješenje kojim se ukidaju mjere nalazi se u Prilogu IV). Ako je sumnja na ASK potvrđena, veterinarski inspektor izdaje Rješenje kojim naređuje provođenje mjera u slučaju potvrđene pojave ASK (Rješenje o mjerama nalazi se u Prilogu IV).

3. EPIDEMIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE

U skladu s člankom 8. Pravilnika 112/07.

1) Epidemiološko istraživanje, u odnosu na slučajeve sumnje ili izbijanja afričke svinjske kuge, provodi se na temelju upitnika koji je se nalazi u Poglavlju XII.

2) Epidemiološko istraživanje mora obuhvatiti najmanje sljedeće:

- (a) razdoblje tijekom kojeg je virus afričke svinjske kuge mogao biti prisutan na gospodarstvu prije nego što je bolest prijavljena ili prije nego se na bolest posumnjalo;
- (b) mogući izvor virusa afričke svinjske kuge na gospodarstvu i utvrđivanje drugih gospodarstava na kojima su svinje mogle biti zaražene ili kontaminirane iz istog izvora;
- (c) kretanje osoba, vozila, svinja, lešina, sjemena, mesa ili bilo kakvih drugih materijala ili sredstava koji su mogli prenijeti virus na gospodarstvo ili s njega;
- (d) mogućnost da širenje bolesti uzrokuju vektori ili divlje ili poludivlje svinje.

3) Ukoliko rezultati epidemiološkog istraživanja ukazuju da se afrička svinjska kuga mogla proširiti s gospodarstava ili na gospodarstva koja se nalaze u drugim državama, o tome se mora odmah obavijestiti Europsku komisiju i navedene države.

Napomena: epidemiološko istraživanje mora uvijek pratiti temperiranje

4. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJU SUMNJE NA POJAVU ASK NA GOSPODARSTVU

Napomena:

Veterinar koji se zatekne na gospodarstvu na kojem postoji opravdana sumnja na pojavu ASK, ne smije narednih najmanje 48 sati (ili dok se ne isključi sumnja) ići na druga gospodarstva na kojima se nalaze prijemljive životinje.

O provedbi mjera na lokalnoj razini, posjednika i sve zainteresirane strane obavještava isključivo veterinarski inspektor.

U skladu s člankom 4. Pravilnika 112/07 i Poglavljem IV.- A Pravilnika 116/08.

Kada se na gospodarstvu nalazi jedna ili više svinja za koje se sumnja da su zaražene virusom afričke svinjske kuge, nadležni **veterinarski inspektor** mora odmah narediti provođenje službenog ispitivanja kako bi se potvrdila ili isključila pojava navedene bolesti u skladu s dijagnostičkim priručnikom.

Tijekom nadzora na gospodarstvu veterinarski inspektor mora u skladu s podzakonskim aktima vezanim na označavanje svinja provesti kontrolu:

- registra svinja na gospodarstvu,
- identifikacijskih oznaka svinja.

Ukoliko Uprava smatra da se pojava afričke svinjske kuge na gospodarstvu ne može isključiti veterinarski inspektor mora odmah staviti gospodarstvo pod službeni nadzor i narediti:

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

- a) prebrojavanje i popis svih svinja različitih kategorija na gospodarstvu koje pokazuju znakove bolesti, uginule ili sumnjive da su zaražene. Popis se mora ažurirati kako bi se evidentirale novo-oprašene i novo-uginule svinje tijekom razdoblja sumnje. Ovi se podaci na zahtjev moraju pokazati i mogu se provjeriti prilikom svakog nadzora;
- b) da se sve svinje na gospodarstvu zatvore u objekt u kojem žive ili na neko drugo mjesto gdje se mogu zatvoriti i izolirati;
- c) da niti jedna svinja ne smije ući na gospodarstvo niti ga napustiti. Ako je potrebno, veterinarski inspektor može proširiti zabranu napuštanja gospodarstva i na druge vrste životinja, te zahtijevati primjenu odgovarajućih mjera za uništavanje glodavaca ili insekata;
- d) da niti jedna lešina svinje ne smije biti iznesena s gospodarstva bez odobrenja veterinarskog inspektora;
- e) da se s gospodarstva ne smiju iznositi meso, proizvodi od mesa svinja, sjeme, jajne stanice ili embriji svinja, hrana za životinje, oprema, materijali ili otpad kojima bi se mogla prenijeti afrička svinjska kuga, bez odobrenja veterinarskog inspektora. Meso, proizvodi od mesa svinja, sjeme, jajne stanice ili embriji svinja ne smiju se iznositi s gospodarstva u svrhu stavljanja u promet u na tržište Europske unije;
- f) da kretanje osoba na i s gospodarstva mora pismeno odobriti veterinarski inspektor;
- g) da kretanje vozila na i s gospodarstva mora pismeno odobriti veterinarski inspektor;

Napomena: Navedene mjere naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

U skladu s člankom 31. Zakona o veterinarstvu, službene osobe nadležne policijske uprave, u granicama svojih ovlasti, pružaju nadležnom Veterinarskom uredu, na njegov zahtjev, pomoć u vidu kontrole zabrane kretanja osoba i vozila.

- h) da se na ulazima i izlazima iz objekata u kojima su smještene svinje, te na ulazima i izlazima s gospodarstva koristi odgovarajući način dezinfekcije. Svaka osoba koja ulazi ili izlazi s gospodarstva na kojima se drže svinje mora se pridržavati odgovarajućih higijenskih mjera potrebnih za smanjenje rizika od širenja virusa afričke svinjske kuge. Osim toga, sva se prijevozna sredstva prije napuštanja gospodarstva moraju temeljito dezinficirati;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, naređenu od strane veterinarskog inspektora, obavljaju ovlaštene veterinarske organizacije, pod službenim nadzorom.

- i) provedbu epidemiološkog istraživanja

Napomena: provodi veterinarski inspektor.

Kada to zahtijeva epidemiološka situacija, veterinarski inspektor može, na gospodarstvu na kojem se sumnja na afričku svinjsku kugu ne može isključiti, primijeniti i mjere određene člankom 5. Pravilnika 112/07 (mjere koje se provode u slučajevima kada je potvrđeno izbijanje afričke svinjske kuge).

Ako smatra da to okolnosti dopuštaju, veterinarski inspektor može ograničiti primjenu ovih mjera samo na svinje koje su sumnjive da su zaražene ili kontaminirane virusom ASK ili samo na dio gospodarstva gdje se one drže, pod uvjetom da su te svinje smještene, držane i hranjene potpuno odvojeno od drugih svinja na gospodarstvu. Nakon usmrćivanja svinja, mora se uzeti dovoljan broj uzoraka da se potvrdi ili isključi prisutnost virusa ASK, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom 116/08.

Privremeno uspostaviti područje kontrole oko sumnjivog gospodarstva, a na gospodarstvima na kojima se drže svinje unutar te, primjenjuju se sve ili samo neke mjere iz stavaka 1. do 3. članka 4. Pravilnika 112. /

Uvedene mjere na sumnjivom gospodarstvu moraju se provoditi sve dok sumnja na ASK nije službeno isključena (od strane nadležnoga tijela).

5. SMJERNICE I POSTUPCI ZA KLINIČKI PREGLED I UZIMANJE UZORAKA SVINJA SA SUMNJVIVIH GOSPODARSTAVA

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje IV., navodi smjernice i postupke za klinički pregled i uzimanje uzoraka svinja sa sumnjivih gospodarstava:

1. Na sumnjivim gospodarstvima moraju se provesti odgovarajući klinički pregledi, uzimanje uzoraka i laboratorijske pretrage, kako bi se potvrdila ili isključila ASK, u skladu sa smjernicama i postupcima kako slijedi:

Bez obzira jesu li na predmetnom gospodarstvu provedene mjere koje se provode u slučaju sumnje na ASK na gospodarstvu (mjere iz članka 4. stavka 3 Pravilnika 112/07), ove se smjernice i postupci moraju primijeniti i u slučajevima bolesti kada se diferencijalno dijagnostički sumnja na ASK. To uključuje i slučajeve kada klinički znakovi i epidemiološki podaci o tijeku bolesti kod svinja ukazuju na malu vjerojatnost pojave ASK. U svim ostalim slučajevima, kad se sumnja da su jedna ili više svinja zaražene virusom ASK na odnosnom sumnjivom gospodarstvu provode se mjere u slučaju sumnje na izbijanje ASK na gospodarstvu. U slučaju sumnje na ASK kod svinja u klaonici ili u prijevoznom sredstvu, također se primjenjuju navedene smjernice i postupci.

2. Prilikom obilaska sumnjivog gospodarstva, kako bi potvrdio ili isključio ASK veterinarski inspektor kontrolira:

– evidencije o proizvodnji i zdravstvenom stanju na gospodarstvu, ukoliko takvi podaci postoje; moraju se pregledati sve podjedinice na gospodarstvu kako bi se odabrale svinje koje će biti klinički pregledane.

Klinički pregled:

- **mora uključivati mjerenje tjelesne temperature** i mora prvenstveno biti proveden na sljedećim svinjama ili skupinama svinja:

– bolesne ili anoreksične svinje,

– svinje koje su nedavno dovedene na gospodarstvo iz područja na kojem je potvrđeno izbijanje bolesti ili iz drugih sumnjivih izvora,

– svinje držane u podjedinicama koje su obilazile osobe koje su nedavno bile u bliskom doticaju sa svinjama zaraženim ili sumnjivim na ASK ili osobe za koje je utvrđeno da su imale druge posebno rizične kontakte s potencijalnim izvorom virusa ASK,

– svinje koje su već uzorkovane i serološki testirane na ASK, u slučaju kada rezultati tih testiranja ne omogućavaju isključivanje ASK i svinje koje su bile u kontaktu sa zaraženim svinjama,

– svinje koje su nedavno preboljele bolest.

Napomena: Klinički pregled svinja naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

Ukoliko pregledom sumnjivog gospodarstva nisu nađene svinje ili skupine svinja prethodno navedene, nadležno tijelo, ne dovodeći u pitanje ostale mjere koje se mogu primijeniti na odnosnom gospodarstvu u skladu s Pravilnikom 112/07 i uzimajući u obzir epidemiološku situaciju, mora:

– obaviti daljnje preglede na odnosnom gospodarstvu, odnosno klinički pregled na nasumično odabranim svinjama iz podjedinica za koje je utvrđeno ili se sumnja da postoji opasnost da je u njih unesen virus ASK- potrebno je pregledati minimalni broj svinja koji će omogućiti da, ukoliko se ustanovi povišenje tjelesne temperature u prevalenciji 10%, ta prevalencija bude 95% pouzdana

ili

– osigurati uzimanje uzoraka krvi svinja s odnosnoga gospodarstva za laboratorijske testove, u kojem se slučaju kao smjernice koriste slijedeći postupci uzimanja uzoraka (točka 5. Poglavlja IV, odjeljka A i točka 2. Odjeljka F Dijagnostičkog priručnika 116/08):

a) minimalni broj uzoraka koji se uzimaju za serološke testove mora s 95%-tnom sigurnošću omogućiti otkrivanje 10% seroprevalencije u predmetnoj podjedinici,

b) broj uzoraka koji se uzima za virološke testove mora biti u skladu s nalogima nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu izvesti, o osjetljivosti laboratorijskih testova koji se koriste i o postojećoj epidemiološkoj situaciji,

c) Minimalni broj uzoraka koje treba uzeti mora omogućiti da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 10%-tne seroprevalencije kod svinja u svakoj podjedinici na gospodarstvu ili

– narediti ili zadržati mjere u slučaju sumnje na izbijanje ASK na gospodarstvu (mjere iz članka 4. stavka 3 Pravilnika 112/07), do daljnjih istraživanja na predmetnom gospodarstvu ili

– isključiti sumnju na ASK.

Napomena: Uzimanje i slanje uzoraka na laboratorijsko pretraživanje naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

3. Ako se na sumnjivom gospodarstvu otkriju uginule ili svinje pred uginuće, moraju se obaviti **postmortem pregledi**, po mogućnosti na najmanje pet takvih svinja, a osobito na svinjama:

– koje su prije ugibanja pokazivale jasno vidljive znakove bolesti,

– koje imaju visoku tjelesnu temperaturu,

– koje su nedavno uginule.

Ako takvi pregledi ne pokažu oštećenja koja ukazuju na prisutnost ASK, ali se smatra da je zbog epidemiološke situacije potrebno provesti daljnja istraživanja:

– u podjedinici u kojoj su se držale uginule svinje ili svinje pred uginuće, mora se obaviti klinički pregled na nasumično odabranim svinjama - potrebno je pregledati minimalni broj svinja koji će omogućiti da, ukoliko se ustanovi povišenje tjelesne temperature u prevalenciji

10%, ta prevalencija bude 95% pouzdana te se moraju uzeti uzorci krvi - minimalni broj uzoraka koji se uzimaju za serološke testove mora s 95%-tnom sigurnošću omogućiti otkrivanje 10% seroprevalencije u predmetnoj podjedinici, a broj uzoraka koji se uzima za virološke testove mora biti u skladu s nalogima nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu izvesti, o osjetljivosti laboratorijskih testova koji se koriste i o postojećoj epidemiološkoj situaciji, i

– mogu se obaviti postmortem pregledi na tri do četiri svinje koje su bile u kontaktu, posebno ako te svinje pokazuju kliničke znakove.

Bez obzira na prisutnost ili izostanak oštećenja koje upućuju na ASK, od svinja podvrgnutih postmortem pregledu moraju se uzeti uzorci organa ili tkiva radi provođenja viroloških testova - najprikladniji uzorci su tkiva tonzila, limfnih čvorova (gastrohepatičkih, bubrežnih, submandibularnih i retrofaringealnih), slezene, bubrega i pluća, Preporučljivo je da to budu uzorci od nedavno uginulih svinja, a u slučaju lešina u raspadu, primjeren uzorak je cijela duga ili prsna kost.

Pri obavljanju postmortem pregleda, nadležno tijelo mora osigurati:

– poduzimanje potrebnih mjera opreza i higijenskih mjera radi sprječavanja širenja bolesti, i
– da su svinje, ako se radi o svinjama pred uginuće, usmrćene na humani način, u skladu s Zakonom o provedbi Uredbi Europske unije o zaštiti životinja

4. Ukoliko se na sumnjivom gospodarstvu otkriju daljnji klinički znakovi ili oštećenja koji bi mogli ukazivati na ASK, ali nadležno tijelo smatra da ti nalazi nisu dostatni za potvrđivanje ASK te da treba provesti laboratorijske testove, tada od sumnjivih svinja i od drugih svinja u svakoj od podjedinica u kojima se drže sumnjive svinje moraju se uzeti uzorci krvi za laboratorijske testove, u skladu sa sljedećim postupcima:

(a) minimalni broj uzoraka koji se uzimaju za serološke testove mora s 95%-tnom sigurnošću omogućiti otkrivanje 10% seroprevalencije u predmetnoj podjedinici;

(b) broj uzoraka koji se uzima za virološke testove mora biti u skladu s nalogima nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu izvesti, o osjetljivosti laboratorijskih testova koji se koriste i o postojećoj epidemiološkoj situaciji.

5. Ukoliko se nakon obavljenih pregleda na sumnjivom gospodarstvu ne otkriju klinički znakovi ili oštećenja koji ukazuju na ASK, ali nadležno tijelo smatra da su potrebni daljnji laboratorijski testovi kako bi se ASK isključila, kao smjernice se upotrebljavaju postupci uzorkovanja kako je navedeno u točki 4.

Napomena: Uzimanje i slanje uzoraka na laboratorijsko pretraživanje naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

6. POSTUPCI UZORKOVANJA PRI USMRĆIVANJU SVINJA U OKVIRU PREVENTIVNIH MJERA NA SUMNJIVOM GOSPODARSTVU

U skladu s Poglavljem IV, Odjeljkom C Pravilnika 116/08.

1. Radi potvrde ili isključivanja ASK i radi prikupljanja dodatnih epidemioloških informacija, pri usmrćivanju svinja u okviru preventivne mjere na sumnjivom gospodarstvu u skladu s odredbama članka 4. stavka 4. točke (a) ili članka 7. stavka 3. i 4. Pravilnika 112/07, moraju se uzeti uzorci krvi za serološke i virološke testove na slijedeći način:

Uzorkovanje mora uključiti:

- svinje koje pokazuju znakove ili postmortem oštećenja koje upućuju na ASK, te svinje koje su bile s njima u kontaktu;
- druge svinje koje su mogle biti u rizičnim kontaktima sa zaraženim ili sumnjivim svinjama ili onima za koje se sumnja da su kontaminirane virusom ASK. Uzimanje uzoraka od ovih svinja mora biti u skladu s uputama nadležnog tijela, pri čemu se mora uzeti u obzir epidemiološka situacija.

Osim toga, svinje podrijetlom iz svake od podjedinica na gospodarstvu, od kojih se uzimanju uzorci moraju se odabrati metodom slučajnoga odabira. U tom slučaju, minimalan broj uzoraka koji se uzimaju za serološke testove mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućiti otkrivanje 10%-tne seroprevalencije u predmetnoj podjedinici.

Vrsta uzoraka koji se uzimaju za virološke testove i vrsta testa koji se koristi moraju biti u skladu s uputama nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu primijeniti, o osjetljivosti tih testova, te o epidemiološkoj situaciji.

7. HIGIJENSKI POSTUPAK ZA OSOBLJE KOJE DOLAZE NA GOSPODARSTVO SUMNJIVO NA KSK

SADRŽAJ:

Vozila
Osobe
Postupak pri dolasku na gospodarstvo
Postupak pri odlasku s gospodarstva

1. VOZILA

- a) Osigurati da unutrašnjost i vanjska površina vozila budu čisti prije polaska na gospodarstvo. Odstraniti svu suvišnu opremu i smeće iz vozila.
- b) Uspostaviti “čista” i “nečista” područja u vozilu.
- c) Prekriti oba područja jednokratnim plastičnim pokrovima.
- d) Dobro prekriti sjedala vozača i putnika kao i područje gdje se stavljaju noge.
- e) Prije polaska osigurati da vozilo sadrži predmete s POPISA 1.

POPIS 1

- Zaštitna odjeća (vodootporna, jednokratna zaštitna odijela i nazuvci za obuću, rukavice, gumene čizme, maska za lice)
- Spremnici za vodu
- Dezinficijens
- Oprema (npr. za uzorkovanje, termometri...)
- Mobilni telefon u plastičnoj vrećici
- Plastične vreće za prijevoz/uklanjanje odjeće/opreme
- Četke i kante za potrebe dezinfekcije
- Veliki čisti plastični pokrovi

- Odjeća za presvlačenje u čistoj plastičnoj vreći
- Blok za pisanje (koji se može dezinficirati) i kemijske olovke

f) **Ne premještajte ništa iz “nečistog” u “čisti” dio vozila.**

g) Na povratku u LS/veterinarsku stanicu očistite i dezinficirajte unutrašnjost vozila posebno obračavajući pažnju na dijelove vozila koji su bili u kontaktu s osobom (npr. volan, pedale) kao i na “nečisti” dio. Očistite vozilo izvana.

2. OSOBE

a) Obući običnu odjeću- zaštitna odjeća mora biti dostupna za korištenje za vrijeme obilaska gospodarstva (POPIS 2).

POPIS 2

- Jednokratna zaštitna odijela
- Gumene čizme i PVC nazuvci
- Vodonepropusna odijela- staviti vodonepropusne nogavice preko čizama
- Dodatno zaštitno odijelo- nepropusno izvana
- Rukavice

3. POSTUPAK PRI DOLASKU NA GOSPODARSTVO

- a) Vozilo parkirati na prikladno mjesto (dezinfekcija) blizu ulaza u gospodarstvo. **Ne ulaziti vozilom u dvorište gospodarstva.**
- b) Na gospodarstvo **ponijeti** samo ono što je nužno potrebno- **pri povratku u vozilo potrebno je kompletno presvlačenje odjeće.**
- c) Ukloniti **vanjsku odjeću i ponijeti samo neophodne predmete.**
- d) Staviti **zaštitnu odjeću (POPIS 2)** preko odjeće.
- e) Prostrijeti čisti plastični pokrov na tlo u “ČISTOM PODRUČJU” **izvan ograde** gospodarstva za potrebe presvlačenja prilikom povratka s gospodarstva.
- f) **Ostaviti** zalihu vode, dezinficijansa, kanti, četka, vreća, čiste odjeće i obuće itd. na ovom području.
- g) U **blizini ulaza** (s unutarnje strane ograde) na gospodarstvo staviti kantu, dezinficijens, vodu (ako je nedostupna na farmi) i zalihu čistih vreća i vezica radi dezinfekcije svega što će se odnositi s farme.

4. POSTUPAK PRI ODLASKU S GOSPODARSTVA

- a) Važno je gospodarstvo napustiti sa što manje potencijalno zaraženih predmeta. Stoga je potrebno sve **ostaviti** unutar gospodarstva za sigurno uništavanje spaljivanjem- **ne** odlagati u otpad domaćinstva.
- b) **Unutar gospodarstva**, na mjestu odlaganja kante, dezinficijansa i vreće, dezinficirati svu opremu/predmete koji se odnose s farme.

- c) **Ostaviti** vreće na gospodarstvu, ako je moguće. Ako nije, temeljito dezinficirati vreću izvana prije premještanja s gospodarstva na određeno “čisto područje”.
- d) Dezinficirati vanjski dio vrećice u kojoj je pohranjen **mobilni uređaj**.
- e) Baciti prvi sloj zaštitne odjeće koja se koristila na gospodarstvu slijedećim redoslijedom : nazuvci, zaštitno odijelo, maske za lice, rukavice (vanjski par). Staviti ih u vrećicu, zatvoriti, i ostaviti unutar gospodarstva (za otpad). Ako to nije moguće, temeljito dezinficirati vrećicu izvana prije nego li se odnese na “čisto područje”.
- f) Nastaviti prema “čistom području” izvan farme. **Iznijeti se smije samo očišćena i dezinficirana oprema**. Dezinficirati svoju vodonepropusnu odjeću i gumene čizme (posebnu pažnju obratiti na potplate).
- g) Očišćene čizme staviti u čistu nepropusnu plastičnu vreću i osigurati.
- h) **Vodonepropusnu odjeću** uroniti u dezinficijens. Staviti u vodonepropusnu vreću i osigurati.
- i) Oprati i dezinficirati **šake, ruke i lice**, posebnu pažnju obratite na prste.
- j) **Dezinficirajte** plastični pokrov iz “čistog područja”. Stavite u vrećicu i zatvorite.
- k) Skinuti preostalu **zaštitnu odjeću**, ako je moguće treba se presvući i obući cipele. Staviti sve odbačene predmete u čistu vreću i zatvoriti.
- l) Ponovno oprati i dezinficirati **ruke**.
- m) Nastaviti prema **vozilu**. Kako bi izbjegli kontaminaciju unutrašnjosti vozila, osigurati da svi predmeti poneseni s farme budu u nepropusnim vrećama. Zatim ih odložiti u “nečisti dio” vozila.
- n) Predati **uzorke za laboratorij** “čistoj” osobi na određenoj lokaciji (ne vraćajte se u Lokalni stožer/Veterinarsku stanicu prije tuširanja i kompletne promjene odjeće).
- o) Ukoliko **ne posjedujete prijemljivu životinju**, otići direktno kući radi promjene odjeće i tuširanja. **4**
- p) Baciti **jednokratnu opremu** i dezinficirati **zaštitnu odjeću**.
- r) Dezinficirati automobile i drugu opremu.
- s) Dekontaminirati osobnu odjeću.
- t) **Ne obilaziti prijemljive životinje** kroz najmanje **72 sata**.

POGLAVLJE III

POTVRĐENA POJAVA ASK

Odmah nakon što je službeno potvrđena pojava ASK, aktivira se Lokalni stožer sa svim potrebnim veterinarskim, tehničkim i administrativnim osobljem te svim resursima kako bi se postigla kontrola, suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti na što je moguće brži i učinkovitiji način. Obavijest o otvaranju Lokalnog stožera postavlja se na javna mjesta (obavijest se nalazi u Prilogu IV).

Na ulazu u gospodarstvo na kojem je potvrđena pojava ASK stavljaju se uočljivi plakati da je gospodarstvo zaraženo ASK (primjeri plakata nalaze se u Prilogu IV). Na vidno istaknuta, javna mjesta (pošta, Dom zdravlja, banka, kino,...) stavljaju se obavijesti za pučanstvo na čijem se području pojavila ASK, kako bi se informirali o bolesti (primjer obavijesti nalazi se u Prilogu IV).

U LS se postavlja karta nadzora na vidljivom mjestu, na kojoj su prikazana mjesta svih gospodarstava na kojima se drže svinje na zaraženom i ugroženom području, s naznakom broja svinja na svakom gospodarstvu. Karta će se svakodnevno mijenjati u skladu s napretkom u obavljanju nadzora i kontroli suzbijanja i iskorjenjivanja. Isto tako na karti moraju biti označene klaonice, mješaonice stočne hrane, objekti i mjesta za neškodljivo uklanjanje lešina, poljoprivredne organizacije itd.

Predsjednik LS obavještava svakodnevno osoblje stožera o napretku koji se postiže, te o problemima na koje se nailazi, a pismeni primjerak izvješća šalje se svakodnevno u Nacionalni stožer.

Kada se bolest službeno potvrdi, UVSH o tome obavještava telefonskim putem predsjednika LKS ili u slučaju odsutnosti njegovog zamjenika na čijem je terenu bolest potvrđena. Potpisanim rješenjem od strane ministra aktiviraju se LKS i NKS.

Predsjednik LKS (ili u slučaju odsutnosti zamjenik) dužan je u što kraćem roku, a najkasnije u roku 24 sata okupiti članove LSK prema popisu iz lokalnog kriznoga plana, te ih izvijestiti o trenutnom stanju i aktivnostima vezano za suzbijanje određene bolesti, te je dužan angažirati i druge osobe, ukoliko to situacija zahtjeva, te o tome obavijestiti NKS.

Predsjednik LKS dužan je najmanje jednom dnevno organizirati sastanke s članovima LKS na kojima će se utvrditi razina provedenosti zadanih aktivnosti s ciljem suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, odnosno na kojima će se odrediti aktivnosti koje predstoje. Prema utvrđenom stanju formirati će ekipe za provedbu popisivanja životinja, kliničkih pregleda životinja, uzimanja uzoraka, postavljanja znakova zabrane kretanja i obavijesti za javnost, postavljanje i kontrolu dezbarijera, usmrćivanje i neškodljivo uklanjanje životinja, te za pranje, čišćenje i dezinfekciju objekata, vozila i opreme.

O svim provedenim aktivnostima predsjednik LSK dužan je svaki dan voditi dnevnik, te je dužan biti u stalnom kontaktu s NKS.

1. SUSTAV OBAVJEŠĆIVANJA I PRIJAVLJIVANJA U SLUČAJU POTVRĐENE POJAVE ASK

U skladu s Pravilnikom o prijavi bolesti

U skladu s rezultatima dijagnostičkih pretraga, ako se radi o prvoj potvrđenoj pojavi ASK u zemlji, ovlašteni laboratorij mora o tome odmah, bez odgađanja, telefonom i elektronskom poštom, izvijestiti pošiljatelja, Upravu i nadležnu ispostavu Veterinarskog ureda.

Veterinar mora dostaviti nadležnom Veterinarskom uredu informaciju o potvrđenom slučaju ASK.

Obavezno je međunarodno prijavljivanje ASK, i to:

- primarno izbijanje ASK;
- ukidanje mjera, koje su bile naređene u vezi s izbijanjem ASK.

Uprava za veterinarstvo mora ASK prijaviti bez odgađanja ili najkasnije u roku 24 sata Europskoj komisiji, Međunarodnom uredu za zarazne bolesti u Parizu (OIE) i nadležnim veterinarskim tijelima susjednih država.

Prijava bolesti mora biti dostavljena telefaksom ili elektronskom poštom.

Isto tako Uprava mora svaki prvi radni dan u tjednu prijaviti Europskoj komisiji, OIE-u i nadležnim veterinarskim tijelima susjednih država, pojavu sekundarnih mjesta izbijanja ASK.

2. PRIJAVA BOLESTI I DRUGE EPIDEMIOLOŠKE INFORMACIJE KOJE SE DOSTAVLJAJU EUROPSKOJ KOMISIJI U SLUČAJU KADA JE POTVRĐENA POJAVA ASK

U skladu s Pravilnikom 112/07, Dodatak I.

1. U roku 24 sata od potvrde svakoga primarnog izbijanja afričke svinjske kuge na gospodarstvu, primarne pojave ove bolesti u divljih svinja ili utvrđivanja slučaja ove bolesti na klaonici ili tijekom prijevoza, Uprava mora preko sustava prijavljivanja bolesti životinja dostaviti Europskoj komisiji sljedeće podatke:

- a) datum prijave;
- b) vrijeme prijave;
- c) naziv mjesta, općine;
- d) naziv bolesti;
- e) broj izbijanja ili slučajeva bolesti;
- f) datum postavljanja sumnje na bolest;
- g) datum potvrđivanja bolesti;
- h) metode korištene za potvrđivanje bolesti;
- i) je li prisutnost bolesti potvrđena u divljih ili poludivljih svinja na gospodarstvu, na klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- j) zemljopisni položaj mjesta gdje je potvrđeno izbijanje ili pojava afričke svinjske kuge (x,y koordinate);
- k) da li su primijenjene mjere kontrole bolesti.

2. U slučaju primarnog izbijanja bolesti ili pojave bolesti u klaonici, na prijevoznom sredstvu, sajmovima i drugim mjestima, osim podataka iz točke 1. Uprava mora dostaviti i sljedeće podatke:

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

- a) broj prijemljivih svinja na mjestu izbijanja, u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- b) broj uginulih svinja svih kategorija na gospodarstvu, u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- c) za svaku kategoriju broj oboljelih svinja i broj svinja u kojih je potvrđena afrička svinjska kuga;
- d) broj usmrćenih svinja na mjestu izbijanja bolesti, u klaonici, ili prijevoznom sredstvu;
- e) broj neškodljivo uklonjenih svinja;
- f) udaljenost zaraženog gospodarstva od prvoga susjednog gospodarstva gdje se drže svinje;
- g) ako je afrička svinjska kuga potvrđena u klaonici ili u prijevoznom sredstvu, lokaciju gospodarstava s kojih zaražene svinje ili lešine potječu.

3. U slučaju sekundarnih izbijanja afričke svinjske kuge Uprava mora dostaviti Europskoj komisiji podatke iz točaka 1. i 2. ovoga Dodatka, najmanje 1. radnoga dana svakoga tjedna.

4. Osim podataka iz točaka 1., 2. i 3. ovoga Dodatka Uprava mora, čim je prije moguće, dostaviti Europskoj komisiji i državama članicama EU, pisano izvješće koje mora sadržavati:

- a) datum kada su svinje na gospodarstvu, u klaonici ili na prijevoznom sredstvu usmrćene i neškodljivo uklonjene;
- b) rezultate pretraživanja uzoraka uzetih od usmrćenih svinja;
- c) u slučaju kada je primijenjeno odstupanje određeno člankom 6., stavkom 1. (kada je afrička svinjska kuga potvrđena na gospodarstvu koje se sastoji od više proizvodnih jedinica koje su međusobno odvojene) Pravilnika 112/07, broj usmrćenih i obrađenih svinja, te broj svinja koji će se naknadno zaklati uključujući i rok određen za njihovo klanje;
- d) sve podatke o mogućem izvoru ili izvoru bolesti ako je utvrđen;
- e) informacije o sustavu kontrole koji je uveden kako bi se osigurala djelotvorna provedba mjera za kontrolu premještanja životinja (mjere u zaraženom i mjere u ugroženom području);
- f) ako se radi o primarnom izbijanju ili pojavi afričke svinjske kuge u klaonici ili prijevoznom sredstvu, genotip virusa koji je uzrokovao izbijanje ili pojavu bolesti;
- g) u slučajevima kada su usmrćene na kontaktnim gospodarstvima ili gospodarstvima na kojima se nalaze svinje sumnjive da su zaražene virusom afričke svinjske kuge, podatke o:
 - datumu usmrćivanja i broju svinja u svakoj kategoriji koje su usmrćene na svakom gospodarstvu,
 - epidemiološkoj povezanosti između izbijanja ili pojave afričke svinjske kuge i svakog kontaktnog gospodarstva, ili o drugim razlozima koji su doveli do sumnje na afričku svinjsku kugu na svakom sumnjivom gospodarstvu,
 - rezultatima laboratorijskih pretraživanja uzoraka uzetih od svinja na gospodarstvu pri njihovom usmrćivanju

5. Kada svinje na kontaktnim gospodarstvima nisu usmrćene, Uprava mora dostaviti Europskoj komisiji razloge za donošenje ovakve odluke.

3. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJU POTVRĐENE POJAVE ASK NA GOSPODARSTVU

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 5.

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

1. Kada se prisutnost afričke svinjske kuga službeno potvrdi na gospodarstvu, veterinarski inspektor, uz mjere iz stavka 3 članka 4. Pravilnika 112/07 (Poglavlje II, podtočke 4-6 Kriznog plana), naređuje i mjere :

a) usmrćivanje svih svinja na zaraženom gospodarstvu, bez odgađanja, pod službenim nadzorom i na način da se tijekom usmrćivanja i prijevoza spriječi širenje virusa afričke svinjske kuge;

Vlasniku svinja ili predstavniku vlasnika predat će se službena obavijest u pismenom obliku o namjeri da se usmrte sve svinje na gospodarstvu (Rješenje o usmrćivanju svinja nalazi se u Prilogu IV). Procjena vrijednosti svinja na gospodarstvu provodi se prije nego što se svinje usmrte. Procjenu obavlja Povjerenstvo kojeg imenuje čelnik Uprave, a u čijem sastavu mora obavezno biti nadležni veterinarski inspektor, u skladu s člankom 34. Zakona o veterinarstvu (Rješenje o osnivanju povjerenstva nalazi se u Prilogu IV).

Prije početka usmrćivanja nadležni veterinarski inspektor i LKS moraju obaviti sve pripreme, vodeći računa o dobrobiti životinja u skladu s odredbama Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine br. 135/06) i Uredbe Vijeća br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja. Oprema za provođenje usmrćivanja osigurana je od strane LKS.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a usmrćivanje svinja provodi ovlaštenu veterinar.

b) uzimanje dovoljnog broja uzoraka od usmrćenih svinja u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, kako bi se utvrdio način unošenja virusa afričke svinjske kuge na gospodarstvo i odredilo koliko je dugo virus bio prisutan na gospodarstvu prije nego je ova bolest prijavljena (Pravilnik 116//08, Dodatak, Poglavlje IV, točka B);

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor. Uzimanje uzoraka od usmrćenih svinja i slanje na laboratorijsko pretraživanje provodi ovlaštenu veterinar, a upute o potrebnim uzorcima daje Stručno tijelo.

c) neškodljivo uklanjanje lešina uginulih i usmrćenih svinja, pod službenim nadzorom;

Napomena: Neškodljivo uklanjanje lešina obavlja se u objektima za utilizaciju (AGROPROTEINKA, adresa i broj telefona u Prilogu II/3). Pod određenim okolnostima LS može kao alternativu neškodljivog uklanjanja lešina provesti spaljivanje i zakopavanje, na temelju stavka 3. članka 18. Zakona o veterinarstvu, a lokacija takove alternative biti će opisana u dijelovima Kriznog plana za Lokalne stožere.

d) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje pod službenim nadzorom mesa svinja koje su zaklane u razdoblju između vjerojatnog unosa virusa afričke svinjske kuge na gospodarstvo i početka provedbe naređenih mjera;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

e) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje pod službenim nadzorom sjemena, jajnih stanica i embrija svinja, koji su bili uzeti u razdoblju između vjerojatnog unosa virusa afričke svinjske kuge na gospodarstvo i početka provedbe naređenih mjera, na način da se spriječi širenje virusa afričke svinjske kuge;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

f) obradu svih tvari i otpadaka koji su mogli biti kontaminirani (npr. krmiva), na način da se uništi virus afričke svinjske kuge te uništenje cjelokupnog materijala za jednokratnu uporabu koji je mogao biti kontaminiran, a naročito onog koji se upotrebljavao u postupku usmrćivanja, u skladu s uputama veterinarskog inspektora;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

g) nakon uklanjanja svinja zgrade u kojima su boravile, vozila u kojima upotrijebljena za prijevoz svinja ili njihovih lešina, oprema, stelja, gnoj i gnojnica koja je vjerojatno kontaminirana, moraju se očistiti i/ili dezinficirati, a ako je potrebno mora se obaviti i dezinfekcija u skladu s načelima i postupcima opisanim u članku 12. Pravilnika 112/07;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlašteni veterinar.

h) genetsku tipizaciju izoliranog virusa afričke svinjske kuge u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, u slučaju primarnog izbijanja afričke svinjske kuge;

Napomena: Naređuje i nadzor obavlja veterinarski inspektor.

i) provedbu epidemiološkog istraživanja u skladu s člankom 8. ovoga Pravilnika.

Napomena: Provodi veterinarski inspektor.

2. U slučaju kad je izbijanje afričke svinjske kuge potvrđeno u laboratoriju, zoološkom vrtu, parku prirode ili na ograđenom prostoru na kojem se svinje drže u znanstvene svrhe ili radi očuvanja vrsta ili očuvanja rijetkih pasmina, Uprava može odobriti odstupanja od primjene mjere usmrćivanja svinja i uništavanja sjemena, jajnih stanica i embrija svinja tijekom razdoblja između vjerojatnog unošenja uzročnika afričke svinjske kuge na gospodarstvo i poduzimanja službenih mjera, uz uvjet da navedena odstupanja nisu protivna temeljnim interesima Europske unije,

3. O navedenim odstupanjima Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

4. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA KADA JE POTVRĐENO IZBIJANJE ASK NA GOSPODARSTVU KOJE SE SASTOJI OD RAZLIČITIH PROIZVODNIH JEDINICA

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 6.

1) Kada se prisutnost afričke svinjske kuge potvrdi na gospodarstvu koje se sastoje od dviju ili više odvojenih proizvodnih jedinica, Uprava može, kako bi se završio tov svinja, odobriti odstupanje od primjene mjere usmrćivanja svinja pod službenim nadzorom, za proizvodne jedinice sa zdravim svinjama unutar zaraženog gospodarstva, uz uvjet da veterinarski inspektor potvrdi da su struktura, veličina i udaljenost tih proizvodnih jedinica, te postupci koji se u njima provode takvi da te proizvodne jedinice imaju posve odvojene objekte i opremu za smještaj, držanje i hranidbu svinja, tako da se virus ne može širiti iz jedne proizvodne jedinice u drugu.

2) U slučaju primjene odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, Uprava donosi detaljna pravila za njegovu primjenu u svrhu osiguranja zdravlja životinja.

3) O primjeni odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

5. Postupci uzimanja uzoraka na gospodarstvu prilikom usmrćivanja svinja nakon što je bolest potvrđena

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje IV.

1. U svrhu utvrđivanja načina na koji je virus ASK unesen na zaraženo gospodarstvo i utvrđivanja vremena koje je proteklo od njegovog unošenja, pri usmrćivanju svinja na gospodarstvu, nakon što je izbijanje bolesti potvrđeno u skladu s naređenim mjerama u slučaju kada je potvrđeno izbijanje ASK na gospodarstvu temeljem Pravilnika 112/07, od svinja se radi provedbe seroloških testova moraju nasumično uzeti uzorci krvi.
2. Minimalni broj svinja čiji se uzorci uzimaju mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućiti otkrivanje 10% seroprevalencije u svakoj podjedinici gospodarstva. Uzorci za virološke testove moraju se također uzimati u skladu s uputama nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu izvesti, o osjetljivosti laboratorijskih testova koji će se koristiti i o epidemiološkoj situaciji. Na onim područjima na kojima je dokazana prisutnost vektora zaraženih virusom ASK, mora se također uzeti u obzir odgovarajuće prikupljanje krpelja za virološke testove, u skladu s uputama nadležnog tijela i uputama za pronalaženje vektora (Dodatak III. Pravilnika 112/07)
3. U slučaju sekundarnih izbijanja, nadležno tijelo može odobriti odstupanje od točaka 1. i 2. ovoga Odjeljka te odrediti druge postupke uzorkovanja, uzimajući u obzir već raspoložive epidemiološke podatke o izvoru infekcije i načinima na koji je virus unesen na gospodarstvo i o mogućnostima širenja bolesti s tog gospodarstva.

6. MJERE U SLUČAJEVIMA KADA JE POTVRĐENO IZBIJANJE AFRIČKE SVINJSKE KUGE NA GOSPODARSTVU KOJE SE SASTOJI OD RAZLIČITIH PROIZVODNIH JEDINICA

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 6.

1. Kada se prisutnost afričke svinjske kuge potvrdi na gospodarstvu koje se sastoje od dviju ili više odvojenih proizvodnih jedinica, Uprava može, kako bi se završio tov svinja, odobriti odstupanje od primjene mjere usmrćivanja svinja na gospodarstvu, za proizvodne jedinice sa zdravim svinjama unutar zaraženog gospodarstva, uz uvjet da veterinarski inspektor potvrdi da su struktura, veličina i udaljenost tih proizvodnih jedinica, te postupci koji se u njima provode takvi da te proizvodne jedinice imaju posve odvojene objekte i opremu za smještaj, držanje i hranidbu svinja, tako da se virus ne može širiti iz jedne proizvodne jedinice u drugu.
- 2) U slučaju primjene odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, Uprava donosi detaljna pravila za njegovu primjenu u svrhu osiguranja zdravlja životinja.
- 3) O primjeni odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

7. MJERE KOJE SE PROVODE NA KONTAKTNIM GOSPODARSTVIMA

U skladu s Pravilnikom 112/07, Članak 7.

- 1) Kontaktna gospodarstva su ona gospodarstva za koja veterinarski inspektor, na temelju epidemiološkog istraživanja provedenog u skladu s člankom 8. ovoga Pravilnika, smatra ili utvrdi mogućnost da je afrička svinjska kuga unesena ili s drugih gospodarstava na gospodarstvo iz članka 4. ili 5. ovoga Pravilnika, ili s gospodarstva iz članka 4. ili 5. ovoga Pravilnika na druga gospodarstva.
- 2) Na gospodarstva iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 4. ovoga Pravilnika, dok se prisutnost afričke svinjske kuge službeno ne isključi.
- 3) Ukoliko epidemiološka situacija to zahtijeva, veterinarski inspektor određuje primjenu mjera iz članka 5. stavka 1. ovoga Pravilnika na kontaktnim gospodarstvima iz stavka 1. ovoga članka.
- 4) Pri usmrćivanju svinja mora se uzeti dovoljan broj uzoraka u skladu s dijagnostičkim priručnikom, kako bi se na tim gospodarstvima potvrdila ili isključila prisutnost virusa afričke svinjske kuge.

8. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA SUMNJE ILI POTVRDE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U KLAONICI ILI U PRIJEVOZNOG SREDSTVU

U skladu s pravilnikom 112/07, članak 14.

- 1) Kada se pojavi sumnja na afričku svinjsku kugu u klaonici ili u prijevoznom sredstvu, veterinarski inspektor odmah mora provesti službeno ispitivanje kako bi se postojanje bolesti potvrdilo ili isključilo, u skladu s postupcima navedenim u dijagnostičkom priručniku. 2) Ukoliko se u klaonici ili prijevoznom sredstvu otkrije slučaj afričke svinjske kuge, veterinarski inspektor mora narediti:
 - a) da se sve prijemljive životinje u klaonici ili prijevoznom sredstvu usmrte bez odgode;
 - b) da se trupovi, unutarnji organi i otpad moguće zaraženih i kontaminiranih životinja obrade pod službenim nadzorom;
 - c) da se čišćenje, dezinfekcija i po potrebi dezinsekcija zgrada i opreme, uključujući vozila, obave pod nadzorom veterinarskog inspektora u skladu s člankom 12. ovoga Pravilnika;
 - d) provođenje epidemiološkog istraživanja, kako je određeno člankom 8. ovoga Pravilnika;
 - e) da se izolat virusa afričke svinjske kuge podvrgne laboratorijskom postupku navedenom u dijagnostičkom priručniku, kako bi se identificirao genotip virusa;
 - f) da se mjere iz članka 7. ovoga Pravilnika primijene na gospodarstvo s kojeg su dopremljene zaražene svinje ili lešine, te na druga kontaktna gospodarstva. Ako epidemiološko istraživanje ne pokaže drukčije, na gospodarstvo podrijetla zaraženih svinja ili lešina primjenjuju se mjere određene člankom 5. stavkom 1. ovoga Pravilnika;
 - g) da se niti jedna vrsta životinja ne doprema na klanje niti prevozi dok ne protekne najmanje 24 sata od čišćenja, dezinfekcije i po potrebi dezinsekcije, koja se provodi u skladu s člankom 12. ovoga Pravilnika.

POGLAVLJE IV

ZARAŽENO I UGROŽENO PODRUČJE

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 9.

- 1) Odmah, nakon što je u svinja na gospodarstvu afrička svinjska kuga službeno potvrđena, Uprava određuje zaraženo područje u krugu od najmanje 3 kilometra, koje je uključeno u ugroženo područje u krugu od najmanje 10 kilometara, oko mjesta izbijanja bolesti. U navedenim područjima primjenjuju se mjere iz članaka 10. i 11. ovoga Pravilnika.
- 2) Kod određivanja ovih područja, Uprava mora uzeti u obzir:
 - (a) rezultate epidemiološkog istraživanja provedenog u skladu s člankom 8. ovoga Pravilnika;
 - (b) zemljopisni položaj, osobito prirodne ili umjetne barijere;
 - (c) položaj i udaljenost gospodarstava;
 - (d) sheme kretanja i trgovine svinjama te broj klaonica i postrojenja za obradu lešina/trupova;
 - (e) objekte i postrojenja, te broj raspoloživog osoblja za kontrolu svakog kretanja i premještanja svinja unutar ovih područja, osobito svinja koje se moraju premjestiti s gospodarstva podrijetla radi usmrćivanja.
- 3) Ako područje uključuje dijelove područja jedne ili više susjednih država, Uprava mora pri određivanju područja surađivati s nadležnim tijelom navedene države ili država.
- 4) Veterinarski inspektor mora poduzeti sve potrebne mjere, uključujući upotrebu istaknutih znakova i upozorenja, te medija, kao što su novine i televizija, kako bi se osiguralo da sve osobe u zaraženim ili ugroženim područjima budu u potpunosti upoznate s ograničenjima koja su na snazi u skladu s člancima 10. i 11. ovoga Pravilnika, kao i one mjere koje smatraju prikladnim za odgovarajuću provedbu tih mjera.

1. MJERE U ZARAŽENOM PODRUČJU

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 10.

- 1) U zaraženom području veterinarski inspektor naređuje sljedeće mjere:

(a) popis svih gospodarstava, što je prije moguće, a najkasnije u roku od sedam dana, te nakon što se odredi zaraženo područje, veterinarski inspektor mora na gospodarstvu provesti nadzor kako bi obavio klinički pregled svinja, te kontrolu Registra svinja na gospodarstvu i identifikacijske oznake svinja u skladu s Pravilnikom o obveznom označavanju i registraciji svinja.

Napomena: Popis svih gospodarstava na kojima se drže svinje naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

Veterinarski inspektor mora posjetiti i klinički pregledati svinje na svim gospodarstvima.

(b) zabranu premještanja i prijevoza svinja po javnim ili privatnim putevima, osim, ako je nužno, po putevima na gospodarstvu kada takvo premještanje i prijevoz odobri veterinarski inspektor u skladu s točkom (f) ovoga stavka. Iznimno od ove točke, navedena zabrana se ne primjenjuje na prijevoz svinja cestovnim ili željezničkim putevima bez istovara ili zaustavljanja,

i može se odobriti odstupanje od navedene zabrane u slučaju svinja za klanje koje dolaze izvan zaraženog područja i koje se dopremaju u klaonicu smještenu u zaraženom području na neodgodivo klanje;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar. U skladu s člankom 24. Zakona o veterinarstvu, službene osobe nadležne policijske uprave na zahtjev Veterinarskog ureda pružaju pomoć u ograničavanju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i osoba.

(c) kamioni i druga vozila i oprema koji se koriste za prijevoz svinja ili drugih životinja ili materijala koji mogu biti kontaminirani (kao što su lešine, krmivo, gnoj, gnojnica i drugo) moraju se što je prije moguće nakon kontaminacije očistiti, dezinficirati, te se po potrebi na njima mora obaviti dezinfekcija ili drugi postupak u skladu s člankom 12. ovoga Pravilnika. Niti jedan kamion ili vozilo koji su upotrijebljeni za prijevoz svinja ne smije napustiti zaraženo područje dok se ne očiste i dezinficiraju, te dok ih veterinarski inspektor ne pregleda i ponovno odobri za prijevoz;

Napomena: Čišćenje i dezinfekciju naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlaštenu veterinar.

(d) niti jedna druga domaća životinja ne smije ući na gospodarstvo niti ga napustiti bez odobrenja veterinarskog inspektora;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

(e) o svim oboljelim ili uginulim svinjama na gospodarstvu mora se odmah obavijestiti veterinarski inspektor koji zatim provodi odgovarajuća istraživanja u skladu s postupkom navedenim u dijagnostičkom priručniku;

Napomena: Prijavu bolesnih i uginulih svinja naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira i provodi ovlaštenu veterinar.

(f) zabranu premještanja svinja s gospodarstva na kojem se drže najmanje 40 dana nakon provedenog preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, te po potrebi i dezinfekcije zaraženih gospodarstava. Nakon 40 dana, u skladu s uvjetima iz stavka 3. ovoga članka, veterinarski inspektor može odobriti premještanje svinja s gospodarstva, kako bi se prevezle izravno u:

- klaonicu koju je odredila Uprava, po mogućnosti u zaraženom ili ugroženom području, u svrhu neodgodivog klanja,
- objekt za obradu ili mjesto gdje se svinje mogu odmah usmrtiti i njihove lešine obraditi pod službenim nadzorom,
- druge objekte smještene unutar zaraženog područja, samo u iznimnim okolnostima,
- o primjeni odredbe iz alineje treće ove točke Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

(g) sjeme, jajne stanice ili embriji svinja ne smiju biti stavljeni u promet s gospodarstava koja se nalaze u zaraženom području;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

(h) svaka osoba koja ulazi na gospodarstva u zaraženom području ili s njih izlazi mora se pridržavati odgovarajućih higijenskih mjera potrebnih za smanjenje rizika od širenja virusa afričke svinjske kuge.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

2) Kada zabrane iz stavka 1. ovoga članka zbog daljnjih izbijanja bolesti traju **duže od 40 dana**, te je radi toga ugrožena dobrobit životinja ili su se pojavili drugi problemi u držanju svinja, veterinarski inspektor može u skladu s uvjetima iz stavka 3. ovoga članka, na utemeljeni zahtjev posjednika odobriti premještanje svinja s nekog gospodarstva u zaraženom području kako bi se prevezle izravno u:

- a) klaonicu koju je odredila Uprava, po mogućnosti u zaraženom ili ugroženom području, u svrhu neodgodivog klanja;
- b) objekt za obradu ili mjesto gdje se svinje mogu odmah usmrtniti i njihove lešine obraditi pod službenim nadzorom;
- c) druge objekte smještene unutar zaraženog područja, samo u iznimnim okolnostima.
- d) o primjeni odredbe iz točke (c) ovoga stavka Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

3) Veterinarski inspektor može odobriti premještanje svinja s gospodarstva, pod uvjetom:

- a) da je ovlašteni veterinar kontrolnog tijela obavio klinički pregled svinja na gospodarstvu, posebno onih koje će se premještat, uključujući mjerenje tjelesne temperature u skladu s postupcima navedenim u dijagnostičkom priručniku, te je proveo nadzor Registra svinja na gospodarstvu i identifikacijskih oznaka svinja u skladu s Pravilnikom o obveznom označavanju i registraciji svinja;
- b) da pregledi i nadzor iz točke (a) ovoga stavka ne ukazuju na pojavu afričke svinjske kuge i da se na gospodarstvu postupalo u skladu s Pravilnikom o obveznom označavanju i registraciji svinja;
- c) da se svinje prevoze u vozilima koje je zapečatio veterinarski inspektor;
- d) da se vozila i oprema koji su bili korišteni u prijevozu svinja odmah nakon prijevoza očiste i dezinficiraju u skladu s odredbama članka 12. ovoga Pravilnika;
- e) ako se svinje šalju na klanje ili usmrćivanje, da se od tih svinja uzme dovoljan broj uzoraka u skladu s dijagnostičkim priručnikom, kako bi se mogla potvrditi ili isključiti prisutnost virusa afričke svinjske kuge na tim gospodarstvima;
- f) ako se svinje prevoze u klaonicu da:
 - se veterinarski inspektor odgovoran za klaonicu obavijesti o namjeri dopreme svinja, te veterinarski inspektor odgovoran za otpremu svinja obavijesti o njihovom dolasku na klaonicu,
 - se po dolasku u klaonicu svinje drže i kolju odvojeno od drugih svinja,
 - tijekom ante i post mortem pregleda koji se obavlja u određenoj klaonici, veterinarski inspektor uzme u obzir sve znakove koji ukazuju na prisutnost afričke svinjske kuge,
 - se svježe meso tih svinja ili obradi ili označi specijalnom oznakom, te da se obrađuje odvojeno u skladu s posebnim propisima i u objektima koje je za tu svrhu odredila Uprava. Meso se mora poslati u navedeni objekt na način da se pošiljka zapečati prije otpreme i ostane zapečaćena tijekom prijevoza.

4) Mjere u zaraženom području primjenjuju se najmanje dok se:

- a) ne obavi čišćenje, dezinfekcija, a po potrebi i dezinfekcija zaraženog gospodarstva;

b) svinje na svim gospodarstvima klinički i laboratorijski ne pregledaju u skladu s dijagnostičkim priručnikom, kako bi se otkrila moguća prisutnost virusa afričke svinjske kuge. Navedeni pregledi mogu se obavljati tek kad protekne 45 dana od provedbe preliminarnog čišćenja, dezinfekcije, a po potrebi i dezinsekcije na zaraženim gospodarstvima.

5) Iznimno od stavka 1. točke (f) i stavaka 2. i 4. ovoga članka, propisano razdoblje od 40 i 45 dana može se smanjiti na 30 dana, ako je Uprava, u skladu s dijagnostičkim priručnikom, provela intenzivan program uzimanja uzoraka i testiranja koji omogućava isključivanje prisutnosti afričke svinjske kuge na odnosnom gospodarstvu.

2. POSTUPCI UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVIMA U ZARAŽENOM PODRUČJU PRIJE UKIDANJA MJERA

1. Kako bi se u zaraženom području omogućilo ukidanje mjera naređenih na zaraženom području, na svim gospodarstvima u tom području:
– mora se provesti klinički pregled u skladu s postupcima utvrđenim smjernicama i postupcima za klinički pregled i uzimanje uzoraka svinja sa sumnjivih gospodarstava– moraju se uzeti uzorci krvi za serološke testove kako slijedi:

2. Minimalni broj uzoraka koje treba uzeti mora omogućiti da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 10%-tne seroprevalencije kod svinja u svakoj podjedinici na gospodarstvu.

Odstupanja određena naređenim mjerama u zaraženom i ugroženom području Pravilnika 112/07 mogu se odobriti samo ukoliko nadležno tijelo osigura da broj uzetih uzoraka krvi s 95%-tnom pouzdanošću omogućava otkrivanje 5%-tne seroprevalencije u svakoj podjedinici gospodarstva.

3. MJERE U UGROŽENOM PODRUČJU

Granice zaraženog područja određuje Uprava odmah nakon službenog potvrđivanja afričke svinjske kuge na gospodarstvu, a određuje se u krugu od najmanje 3 km oko mjesta izbijanja bolesti.

U skladu s Pravilnikom 112/07.

1. U ugroženom području veterinarski inspektor naređuje sljedeće mjere:
a) popis svih gospodarstava na kojima se drže svinje;

Napomena: Popis svih gospodarstava na kojima se drže svinje naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlaštenu veterinar.

Veterinarski inspektor mora posjetiti i klinički pregledati svinje na svim gospodarstvima.

b) zabranu premještanja i prijevoz svinja javnim ili privatnim putevima, osim, ako je nužno, putevima na gospodarstvima kada takvo premještanje i prijevoz odobri veterinarski inspektor. Ova se zabrana ne primjenjuje na prijevoz svinja cestovnim ili željezničkim putevima, bez istovara ili zaustavljanja, ili svinja za klanje koje dolaze izvan ugroženog područja na neodgodivo klanje u klaonicu koja se nalazi u ugroženom području;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

U skladu s člankom 24. Zakona o veterinarstvu, službene osobe nadležne policijske uprave na zahtjev Veterinarskog ureda pružaju pomoć u ograničavanju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i osoba.

c) kamioni i druga vozila te oprema koji se koriste za prijevoz svinja ili drugih životinja ili materijala koji mogu biti kontaminirani (kao što su lešine, krmivo, gnoj, gnojnica i drugo) moraju se nakon kontaminacije što je prije moguće očistiti, dezinficirati, te se po potrebi na njima mora obaviti dezinsekcija ili drugi postupak u skladu s člankom 12. ovoga Pravilnika. Niti jedan kamion ili vozilo koji su upotrijebljeni za prijevoz svinja ne smije napustiti ugroženo područje dok se ne očiste i dezinficiraju;

Napomena: Čišćenje i dezinfekciju naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlaštenu veterinar.

d) zabranu ulaska i izlaska domaćih životinja na gospodarstvo, tijekom prvih 7 dana nakon određivanja ugroženog područja, bez odobrenja veterinarskog inspektora;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

e) da se o svim oboljelim ili uginulim svinjama na gospodarstvu mora odmah obavijestiti veterinarski inspektor koji zatim provodi odgovarajuća istraživanja u skladu s postupkom navedenim u dijagnostičkom priručniku;

Napomena: Prijavu bolesnih i uginulih svinja naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira i provodi ovlaštenu veterinar.

f) zabranu premještanja svinja s gospodarstva na kojem se drže najmanje 30 dana nakon provedenog preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, te po potrebi dezinsekcije zaraženih gospodarstava. Nakon 30 dana, u skladu s uvjetima iz članka 10. stavka 3. ovoga Pravilnika, veterinarski inspektor može odobriti premještanje svinja s navedenog gospodarstva, kako bi se prevezle izravno u:

- klaonicu koju je odredila Uprava, po mogućnosti u zaraženom ili ugroženom području, u svrhu neodgodivog klanja,
- objekt za obradu ili mjesto gdje se svinje mogu odmah usmrtniti i njihove lešine obraditi pod službenim nadzorom, ili
- druge objekte smještene unutar zaraženog ili ugroženog područja, samo u iznimnim okolnostima,
- o primjeni odredbe iz alineje treće ove točke Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju,
- ako se svinje upućuju na klanje, mogu se odobriti odstupanja od primjene članka 10. stavka 3. točaka (e) i (f) alineje četvrte, a posebno u odnosu na označavanje svježeg mesa navedenih svinja, njegovog daljnjeg korištenja i odredište obrađenih proizvoda.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

(g) sjeme, jajne stanice ili embriji svinja ne smiju biti stavljeni u promet s gospodarstava koja se nalaze u ugroženom području;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštenu veterinar.

(h) svaka osoba koja ulazi na gospodarstva u zaraženom području ili s njih izlazi mora se pridržavati odgovarajućih higijenskih mjera potrebnih za smanjenje rizika od širenja virusa afričke svinjske kuge.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlaštteni veterinar.

2) Kada zabrane iz stavka 1. ovoga članka zbog daljnjih izbijanja bolesti traju duže od 40 dana, te je radi toga ugrožena dobrobit životinja ili su se pojavili drugi problemi u držanju svinja, veterinarski inspektor može u skladu s uvjetima iz članka 10. stavka 3. ovoga članka, na utemeljeni zahtjev posjednika, odobriti premještanje svinja s gospodarstva u ugroženom području kako bi se prevezle izravno u:

- a) klaonicu koju je odredila Uprava, po mogućnosti u zaraženom ili ugroženom području, u svrhu neodgodivog klanja;
- b) objekt za obradu ili mjesto gdje se svinje mogu odmah usmrtniti i njihove lešine obraditi pod službenim nadzorom;
- c) u druge objekte smještene unutar zaraženog ili ugroženog područja, u iznimnim okolnostima;
- d) o primjeni odredbe iz točke (c) ovoga stavka Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

3) Mjere u ugroženom području primjenjuju se najmanje dok se:

- a) ne obavi čišćenje, dezinfekcija, a po potrebi i dezinsekcija zaraženog gospodarstva;
- b) svinje na svim gospodarstvima klinički, a ako je potrebno i laboratorijski ne pregledaju u skladu s dijagnostičkim priručnikom, kako bi se otkrila moguća prisutnost virusa afričke svinjske kuge. Navedeni pregledi ne mogu se obavljati dok ne protekne 40 dana od provedbe preliminarnog čišćenja, dezinfekcije, a po potrebi i dezinsekcije na zaraženim gospodarstvima.

4) Propisano razdoblje iz stavka 1. točke (f) ovoga članka može se smanjiti na 21 dan, razdoblje iz stavaka 2. ovoga članka na 30 dana, a razdoblje iz stavka 3. ovoga članka na 20 dana, ako je Uprava, u skladu s dijagnostičkim priručnikom, provela intenzivan program uzimanja uzoraka i testiranja koji omogućava isključivanje prisutnosti virusa afričke svinjske kuge na odnosnom gospodarstvu.

4. POSTUPCI UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVIMA U UGROŽENOM PODRUČJU PRIJE UKIDANJA MJERA

1. Da bi se u ugroženom području mogle ukinuti naređene mjere u ugroženom području, Pravilnik 112/07, na svim gospodarstvima u tom području mora se obaviti klinički pregled u skladu s postupcima propisanim smjernicama i postupcima za klinički pregled i uzimanje uzoraka svinja sa sumnjivih gospodarstava. Osim navedenog, moraju se uzeti uzorci krvi za serološke testove od svinja:

- na svim ostalim gospodarstvima za koje nadležno tijelo smatra da je u njima potrebno uzorkovanje,

- u svim centrima za prikupljanje sjemena.

2. Kad se uzimanje uzoraka krvi za serološke testove provodi na gospodarstvima smještenim u ugroženom području, broj uzoraka krvi koji se moraju uzeti na tim gospodarstvima mora biti u skladu s postupcima uzorkovanja na gospodarstvima u zaraženom području prije ukidanja mjera.

Odstupanja predviđena naređenim mjerama u zaraženom i ugroženom području Pravilnika 112/07 mogu se odobriti samo ukoliko nadležno tijelo osigura da se uzorci krvi za serološke testove uzmu na svakom gospodarstvu u tom području. Minimalan broj uzetih uzoraka krvi mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućavati otkrivanje 5%-tne seroprevalencije u svakoj podjedinici gospodarstva.

5. POSTUPCI PROVJERE I UZORKOVANJA PRIJE DAVANJA ODOBRENJA ZA PREMJEŠTANJE SVINJA IZ GOSPODARSTAVA SMJEŠTENIH U ZARAŽENOM I UGROŽENOM PODRUČJU I U SLUČAJU KLANJA ILI USMRĆIVANJA NAVEDENIH SVINJA

(članci 10. i 11. Pravilnika 112/07)

U skladu s Pravilnikom 116/08.

1. Ne dovodeći u pitanje provedbu mjera koje u ugroženom području naređuje veterinarski inspektor odnosno zabranu premještanja svinja s gospodarstva na kojem se drže najmanje 30 dana nakon provedenog preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, te po potrebi dezinfekcije zaraženih gospodarstava. Nakon 30 dana, veterinarski inspektor može odobriti premještanje svinja s navedenog gospodarstva kako bi se prevezle izravno u objekt za obradu ili mjesto gdje se svinje mogu odmah usmrčiti i njihove lešine obraditi pod službenim nadzorom, pod uvjetom da je: ovlaštenu veterinar kontrolnog tijela obavio klinički pregled svinja na gospodarstvu, posebno onih koje će se premještati, uključujući mjerenje tjelesne temperature u skladu s postupcima navedenim u dijagnostičkom priručniku, te je proveo nadzor Registra svinja na gospodarstvu i identifikacijskih oznaka svinja u skladu s Pravilnikom o obveznom označavanju i registraciji svinja; da pregledi i nadzor ne ukazuju na pojavu afričke svinjske kuge i da se na gospodarstvu postupalo u skladu s Pravilnikom o obveznom označavanju i registraciji svinja; da se svinje prevoze u vozilima koje je zapečatio veterinarski inspektor; da se vozila i oprema koji su bili korišteni u prijevozu svinja odmah nakon prijevoza očiste i dezinficiraju; ako se svinje šalju na klanje ili usmrćivanje, da se od tih svinja uzme dovoljan broj uzoraka u skladu s dijagnostičkim priručnikom, kako bi se mogla potvrditi ili isključiti prisutnost virusa afričke svinjske kuge na tim gospodarstvima; ako se svinje prevoze u klaonicu da:

- se veterinarski inspektor odgovoran za klaonicu obavijesti o namjeri dopreme svinja, te veterinarski inspektor odgovoran za otpremu svinja obavijesti o njihovom dolasku na klaonicu,
- se po dolasku u klaonicu svinje drže i kolju odvojeno od drugih svinja,
- tijekom ante i post mortem pregleda koji se obavlja u određenoj klaonici, veterinarski inspektor uzme u obzir sve znakove koji ukazuju na prisutnost afričke svinjske kuge,
- se svježe meso tih svinja ili obradi ili označi specijalnom oznakom, te da se obrađuje odvojeno u skladu s posebnim propisima i u objektima koje je za tu svrhu odredila Uprava. Meso se mora poslati u navedeni objekt na način da se pošiljka zapečati prije otpreme i ostane zapečaćena tijekom prijevoza. Klinički pregled koji obavlja ovlaštenu veterinar mora:
 - biti obavljen unutar razdoblja od 24 sata prije premještanja svinja,
 - biti u skladu s smjernicama i postupcima za klinički pregled i uzimanje uzoraka svinja sa sumnjivih gospodarstava

2. Ako se radi o svinjama koje treba premjestiti na drugo gospodarstvo, osim ispitivanja koja se moraju provesti u skladu s prethodnom točkom, u svim podjedinicama gospodarstva u kojima se drže svinje koje se premještaju potrebno je provesti klinički pregled svinja,

uključujući mjerenje tjelesne temperature određenom broju životinja. Potrebno je pregledati minimalni broj svinja koji će omogućiti da, ukoliko se ustanovi povišenje tjelesne temperature u prevalenciji 10%, ta prevalencija bude 95% pouzdana.

3. U slučaju premještanja svinja u klaonicu, objekt za preradu ili na druga mjesta na kojima će biti usmrćene ili zaklane, osim pretraga koja se obavljaju u skladu s točkom 1. ovoga Odjeljka, u svim podjedinicama u kojima se drže svinje koje se premještaju potrebno je provesti klinički pregled svinja. Ako se radi o svinjama starijim od tri do četiri mjeseca taj pregled mora uključiti i mjerenje tjelesne temperature određenom broju svinja. Potrebno je pregledati minimalni broj svinja koji će omogućiti da, ukoliko se ustanovi povišenje tjelesne temperature u prevalenciji 20%, ta prevalencija bude 95% pouzdana.

4. Kod usmrćivanja ili klanja svinja iz točke 3. ovoga Odjeljka, potrebno je od svinja koje potječu iz svake od podjedinica iz kojih se svinje premještaju, uzeti uzorke krvi za provedbu seroloških testiranja ili uzorke krvi ili organa, kao što su tonzile, slezena ili limfni čvorovi za provedbu viroloških testova. Minimalni broj uzoraka koji treba uzeti mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućiti otkrivanje 10%-tne seroprevalencije ili prevalencije virusa u svakoj podjedinici. Vrsta uzoraka koji se uzimaju za testove i test koji se koristi moraju biti u skladu s uputama nadležnog tijela, koje mora voditi računa o rasponu testova koji se mogu primijeniti, o osjetljivosti tih testova, te o epidemiološkoj situaciji.

5. Ukoliko se pri klanju ili usmrćivanju svinja otkriju klinički znakovi ili postmortem oštećenja koje ukazuju na ASK, iznimno od odredbi točke 4. ovoga Odjeljka, primjenjuju se odredbe za uzorkovanje utvrđene postupcima uzorkovanja pri usmrćivanju svinja u okviru preventivnih mjera na sumnjivom gospodarstvu.

6. Odstupanja predviđena u mjerama koje se provode na zaraženom području i mjerama na ugroženom području Pravilnika 112/07 mogu se odobriti ukoliko nadležno tijelo osigura da se shema intenzivnog uzorkovanja i testiranja primijeni također i na skupine svinja koje se provjeravaju i uzrokuju u skladu s točkama 2., 3. i 4. ovoga Odjeljka U okviru te sheme minimalan broj uzoraka krvi koji treba uzeti mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućiti otkrivanje 5%-tne seroprevalencije u odnosnoj skupni svinja.

6. POSTUPCI KONTROLE I UZORKOVANJA NA GOSPODARSTVU PRI OBNOVI POPULACIJE

1. Kad se svinje ponovno uvode na gospodarstvo nakon izbijanja bolesti u skladu s Pravilnikom 112/07, moraju se primijeniti sljedeći postupci uzorkovanja:
 - uzorci krvi se uzimaju najranije 45 dana nakon ponovnog uvođenja svinja,
 - ako se na gospodarstvo uvode sentinel svinje, uzorci krvi za serološko testiranje moraju se nasumično uzeti od dovoljnog broja svinja da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 10%-tne seroprevalencije u svakoj podjedinici na gospodarstvu,
 - u slučaju obnove cjelokupne populacije, uzorci krvi za serološke testove moraju se nasumično uzeti od dovoljnog broja svinja da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 20% seroprevalencije u svakoj podjedinici na gospodarstvu.
2. Kad se svinje ponovno uvode na gospodarstvo u skladu s Pravilnikom 112/07, moraju se primijeniti sljedeći postupci uzorkovanja:
 - uzorci krvi se uzimaju najranije 45 dana nakon ponovnog uvođenja svinja,

– ako se na gospodarstvo uvode sentinel svinje, uzorci krvi moraju se nasumično uzeti od dovoljnog broja svinja da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 5%-tne seroprevalencije u svakoj podjedinici na gospodarstvu,

– u slučaju obnova cjelokupne populacije, uzorci krvi za serološke testove moraju se nasumično uzeti od dovoljnog broja svinja da se s 95%-tnom pouzdanošću omogući otkrivanje 10% seroprevalencije u svakoj podjedinici na gospodarstvu.

Postupak iz treće alineje ove točke mora se ponoviti najranije 60 dana nakon potpune obnove populacije.

3. Nakon svakog ponovnog uvođenja svinja, nadležno tijelo mora osigurati da se u slučaju bilo kakve bolesti ili uginuća svinja na gospodarstvu iz nepoznatog razloga, odnosno svinje odmah testiraju na ASK.

Ove se odredbe primjenjuju sve dok se za odnosno gospodarstvo ne ukinu ograničenja premještanja svinja propisana Pravilnikom 112/07.

POGLAVLJE V

PONOVNO UVOĐENJE SVINJA NA GOSPODARSTVA NAKON IZBIJANJA

BOLESTI

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 13.

1) Ponovno uvođenje svinja na gospodarstva iz članka 5. ovoga Pravilnika dopušteno je nakon isteka 40 dana od završetka čišćenja, dezinfekcije i po potrebi dezinsekcije na gospodarstvu u skladu sa stavcima 2. do 5. ovoga članka.

2) Kod ponovnog uvođenja svinja mora se uzeti u obzir način držanja svinja na navedenom gospodarstvu koje mora biti u skladu s jednim od postupaka navedenih u stavcima 3. i 4. ovoga članka.

3) U slučaju gospodarstava na kojima pojava bolesti nije povezana s vektorima, primjenjuje se sljedeći postupak:

a) u slučaju gospodarstava na kojima se svinje drže na otvorenom, prvo se moraju uvesti sentinel svinje koje su pretražene i polučile negativan rezultat na nazočnost protutijela za virus afričke svinjske kuge ili koje dolaze s gospodarstava na kojima nije bilo nikakvih ograničenja povezanih s afričkom svinjskom kugom. Sentinel svinje se u skladu s uputama veterinarskog inspektora moraju jednakomjerno rasporediti po cijelom zaraženom gospodarstvu, te se od njih nakon 45 dana, uzimaju uzorci i pretražuju na prisutnost protutijela za virus afričke svinjske kuge u skladu s dijagnostičkim priručnikom. Niti jedna svinja ne smije napustiti gospodarstvo dok se ne dobiju negativni rezultati serološkog pretraživanja i ako niti jedna svinja nije razvila protutijela za virusa afričke svinjske kuge, može se pristupiti daljnjem uvođenju svinja na gospodarstvo;

b) kod svih drugih oblika uzgoja, ponovno uvođenje svinja odvija se ili u skladu s odredbama iz točke a) ovoga stavka ili se uvode sve svinje uz uvjet da:

– se sve svinje uvedu unutar roka od 20 dana i da dolaze s gospodarstava koja nisu bila podvrgnuta nikakvim ograničenjima povezanim s afričkom svinjskom kugom,

– se svinje u obnovljenom stadu podvrgnu serološkom pretraživanju u skladu s dijagnostičkim priručnikom. Uzimanje uzoraka za ovaj pregled obavlja se najranije 45 dana nakon dolaska posljednjih svinja,

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

– niti jedna svinja ne smije napustiti gospodarstvo dok se ne dobiju negativni rezultati serološkog pretraživanja.

4) U slučaju gospodarstava na kojima je pojava bolesti bila povezana s vektorima, nije uvođenje dopušteno ponovno svinja najmanje šest godina, osim:

a) ako su uspješno, pod službenim nadzorom, provedeni specifični postupci za uništavanje vektora iz prostorija ili mjesta na kojima će se svinje držati ili na kojima svinje mogu doći u kontakt s vektorom, ili

b) ako se može dokazati da prisutnost vektora više ne predstavlja značajan rizik od prenošenja afričke svinjske kuge. Nakon navedenog, primjenjuju se mjere utvrđene stavkom 3. točkom a) ovoga članka. Osim navedenih mjera, nakon potpune repopulacije niti jedna svinja ne smije napustiti gospodarstvo dok se ne provedu daljnja serološka pretraživanja na afričku svinjsku kugu s negativnim rezultatima, na uzorcima uzetim od svinja na gospodarstvu najranije 60 dana nakon potpune repopulacije, u skladu s dijagnostičkim priručnikom.

5) Kada pojava bolesti nije bila povezana s vektorima i ako je prošlo više od šest mjeseci od završetka čišćenja i dezinfekcije na gospodarstvu, veterinarski inspektor može odobriti odstupanje od stavka 3. ovoga članka, uzimajući u obzir epidemiološku situaciju.

6) Ponovno uvođenje domaćih životinja drugih vrsta, osim svinja na gospodarstva iz članka 5. Pravilnika mora odobriti veterinarski inspektor, pri čemu mora uzeti u obzir rizik od širenja zaraze ili od prisutnosti vektora pri ponovnom uvođenju.

POGLAVLJE VI

SUMNJA ILI POTVRDA ASK U DIVLJIH ILI POLUDIVLJIH SVINJA

1. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJEVIMA SUMNJE ILI POTVRDE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U DIVLJIH I POLUDIVLJIH SVINJA

U skladu s Pravilnikom 112/07, Članak 15.

1) Kad dobije obavijest o sumnji na zarazu u divljih ili poludivljih svinja, veterinarski inspektor poduzima odgovarajuće mjere kako bi se potvrdilo ili isključilo prisustvo bolesti, uključujući ispitivanje i laboratorijsko pretraživanje uzoraka uzetih od svih odstrijeljenih ili nađenih uginulih divljih ili poludivljih svinja te informiranje vlasnika svinja i lovca.

2) Nakon što potvrdi primarni slučaj afričke svinjske kuge, a u cilju sprječavanja širenja zaraze Uprava mora:

a) osnovati stručno tijelo koje uključuje veterinare, lovce, biologe – stručnjake za divlje životinje i epidemiologe. Ovo stručno tijelo pomaže Upravi u:

– proučavanju epidemiološke situacije i određivanju zaraženog područja u skladu s člankom 16. stavkom 5. točkom (b) ovoga Pravilnika,

– određivanju odgovarajućih mjera koje se primjenjuju na zaraženom području uz mjere iz točaka (b) i (c) ovoga stavka, a ove mjere mogu uključivati i privremenu zabranu lova i zabranu hranjenja divljih ili poludivljih svinja,

– izradi plana iskorjenjivanja bolesti koji se dostavlja Europskoj komisiji u skladu s člankom 16. ovoga Pravilnika,

– obavljanju kontrola u svrhu procjene učinkovitosti mjera za iskorjenjivanje afričke svinjske kuge na zaraženom području;

b) odrediti stavljanje pod službeni nadzor gospodarstava sa svinjama unutar određenog zaraženog područja i posebno naređuje da:

– se obavi službeni popis svih kategorija svinja na svim gospodarstvima, a posjednik svinja mora ovaj popis redovito ažurirati. Podaci o popisu moraju se na zahtjev predložiti i provjeriti prilikom svakog nadzora. Na gospodarstvima gdje se svinje drže na otvorenom, prvi se popis može izraditi na temelju procjene;

– se sve svinje na gospodarstvu drže unutar gospodarskih zgrada ili na nekom drugom mjestu na kojem mogu biti izolirane od divljih ili poludivljih svinja. Nije dopušten pristup divljih ili poludivljih svinja bilo kakvom materijalu koji bi kasnije mogao doći u doticaj sa svinjama na gospodarstvu;

– niti jedna svinja ne uđe, niti napusti gospodarstvo, osim uz odobrenje veterinarskog inspektora, uzimajući u obzir epidemiološku situaciju;

– se na ulazima i izlazima objekata ili nastambi u kojima se drže svinje, te na ulazima i izlazima s gospodarstva, upotrijebe odgovarajuća sredstva za dezinfekciju i po potrebi dezinfekciju;

– sve osobe koje dolaze u doticaj s divljim ili poludivljim svinjama primjenjuju odgovarajuće higijenske mjere kako bi se smanjio rizik od širenja virusa afričke svinjske kuge;

– se sve uginule ili oboljele svinje na gospodarstvu, sa simptomima afričke svinjske kuge testiraju na prisutnost virusa afričke svinjske kuge;

- se niti jedan dio divlje ili poludivlje svinje, bilo da je odstrijeljena ili pronađena mrtva, kao niti bilo kakav materijal ili oprema koji bi mogli biti kontaminirani virusom afričke svinjske kuge ne unesu na gospodarstvo na kojem se drže svinje;
 - se svinje, njihovo sjeme, embriji ili jajne stanice ne iznose iz zaraženog područja u svrhu trgovine unutar Europske unije;
 - (c) osigurati da sve divlje svinje koje su odstrijeljene ili pronađene uginule na zaraženom području pregleda ovlaštenu veterinar i da se pretraže na afričku svinjsku kugu u skladu s dijagnostičkim priručnikom. Lešine svih životinja za koje se utvrdi da su pozitivne obrađuju se pod službenim nadzorom. Kada je rezultat ovakvog pretraživanja negativan na afričku svinjsku kugu, meso navedenih svinja ne smije biti stavljeno u promet. Dijelovi koji nisu namijenjeni ljudskoj prehrani, obrađuju se pod službenim nadzorom;
 - (d) osigurati da se izolat virusa afričke svinjske kuge podvrgne laboratorijskom postupku navedenom u dijagnostičkom priručniku, kako bi se identificirao genotip virusa.
- 3) Kada se afrička svinjska kuga pojavi u divljih ili poludivljih svinja na graničnom području Republike Hrvatske, pri određivanju mjera kontrole afričke svinjske kuge Uprava surađuje s nadležnim tijelom susjedne države.

2. POSTUPCI SEROLOŠKOG PRAĆENJA I UZORKOVANJA U PODRUČJIMA NA KOJIMA SE SUMNJA NA POJAVU AFRIČKE SVINJSKE KUGE ILI JE AFRIČKA SVINJSKA KUGA POTVRĐENA KOD DIVLJIH SVINJA

U skladu s Pravilnikom 116/08, Poglavlje IV

1. U slučaju serološkog praćenja divljih svinja u područjima u kojima je potvrđena ASK ili se na nju sumnja, treba prethodno utvrditi veličinu i zemljopisno područje ciljane populacije od koje će se uzimati uzorci, kako bi se odredio njihov broj. Veličina uzorka određuje se prema procijenjenom broju živih životinja, a ne prema broju ustrijeljenih životinja.

2. Ako nema podataka o gustoći i veličini populacije treba utvrditi zemljopisno područje na kojem će se uzimati uzorci, vodeći pri tom računa o stalnoj prisutnosti divljih svinja i postojanju prirodnih i umjetnih prepreka koje djelotvorno sprječavaju velika i stalna kretanja životinja. Ako takvih okolnosti nema ili se radi o velikim područjima, preporuča se da se za uzimanje uzoraka odrede područja veličine od oko 200 km², na kojima obično živi između 400 i 1000 divljih svinja.

3. Ne dovodeći u pitanje provedbu odredbe pregleda od strane ovlaštenog veterinaru svih divljih svinja koje su odstrijeljene ili pronađene uginule na zaraženom području i pretrage na ASK u skladu s dijagnostičkim priručnikom temeljem Pravilnika 112/07, minimalni broj svinja od kojih je potrebno uzeti uzorak unutar utvrđenog područja, mora s 95%-tnom pouzdanošću omogućiti otkrivanje 5%-tne seroprevalencije. U tu je svrhu potrebno uzeti uzorke od najmanje 56 životinja sa svakog utvrđenog područja.

4. Uzimanje uzoraka od divljih svinja koje su ustrijeljene ili su pronađene uginule, za potrebe viroloških testova- za otkrivanje virusa, antigena ili genoma virusa ASK kod uginulih ili eutanaziranih svinja, najprikladniji uzorci su tkiva tonzila, limfnih čvorova (gastrohepatičkih, bubrežnih, submandibularnih i retrofaringealnih), slezene, bubrega i pluća. U slučaju lešina u raspadu, primjeren uzorak je cijela duga ili prsna kost).Ukoliko se smatra da je potreban

virološki nadzor odstrijeljenih divljih svinja, on se provodi prvenstveno na životinjama starosti do jedne godine.

5. Svi uzorci koji se upućuju u laboratorij moraju biti popraćeni obrascem (epidemiološki upitnik nalazi se u Prilogu IV).

3. PLANVI ZA ISKORJENJIVANJE ASK IZ POPULACIJE DIVLJIH SVINJA

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 16.

1) Ne dovodeći u pitanje mjere koje se provode u slučaju sumnje ili potvrde ASK u divljih i poludivljih svinja, u roku od 90 dana od potvrđivanja primarnog slučaja afričke svinjske kuge u divljih ili poludivljih svinja, Uprava dostavlja Europskoj komisiji pisani plan mjera koje se poduzimaju kako bi se bolest iskorijenila na području koje je određeno kao zaraženo, te plan mjera koje se primjenjuju na gospodarstvima u tom području.

2) Plan iz stavka 1. ovoga članka mora biti dostavljen Europskoj komisiji na procjenu i odobravanje.

3) Navedeni plan može se kasnije izmijeniti i dopuniti kako bi se uskladio s novonastalom situacijom. Ako se ove izmjene i dopune odnose na ponovno određivanje zaraženog područja, Uprava, bez odgode, o tome obavještava Europsku komisiju i druge države članice Europske unije, a ako se ove izmjene i dopune odnose na druge odredbe plana, Uprava podnosi izmijenjeni i dopunjeni plan Europskoj komisiji na procjenu i odobravanje.

4) Nakon što se mjere predviđene planom iz stavka 1. ovoga članka odobre, one na dan određen kod odobravanja zamjenjuju mjere prethodno utvrđene člankom 15. ovoga Pravilnika.

5) Plan iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o:

a) rezultatima epidemioloških istraživanja i kontrola provedenih u skladu s člankom 15. ovoga Pravilnika te o zemljopisnoj rasprostranjenosti bolesti;

b) opseg zaraženog područja unutar teritorija države. Kod određivanja zaraženog područja, Uprava uzima u obzir:

– rezultate provedenih epidemioloških istraživanja i zemljopisnu rasprostranjenost bolesti,

– populaciju divljih ili poludivljih svinja na tom području,

– postojanje većih prirodnih ili umjetnih barijera kretanju divljih ili poludivljih svinja;

c) načinu suradnje između biologa, lovaca, lovačkih organizacija, službi koje se bave divljim životinjama i veterinarskih tijela (zdravlje životinja i javno zdravlje);

d) aktivnostima u odnosu na obavještavanje u svrhu podizanja svijesti lovaca o mjerama kojih se moraju pridržavati u okviru plana iskorjenjivanja;

e) posebnim nastojanjima da se utvrdi proširenost zaraze u populaciji divljih ili poludivljih svinja, istraživanjem odstrijeljenih ili pronađenih mrtvih divljih ili poludivljih svinja, laboratorijskim testiranjem te epidemiološkim istraživanjem po dobnim kategorijama;

f) zahtjevima kojih se moraju pridržavati lovci kako bi se izbjeglo širenje zaraze;

g) metodama neškodljivog uništavanja divljih ili poludivljih svinja koje se pronađu mrtve ili su odstrijeljene, a koje se temelje na:

– obradi pod službenim nadzorom, ili

- pregledu koji obavlja ovlaštenu veterinar i laboratorijskom testiranju kako je određeno dijagnostičkim priručnikom. Lešine svih divljih ili poludivljih svinja u kojih je nalaz pozitivan obrađuju se pod službenim nadzorom. Kada je rezultat pretraživanja negativan na afričku svinjsku kugu, meso takvih svinja ne smije biti stavljeno u promet. Dijelovi koji nisu namijenjeni za ljudsku prehranu obrađuju se pod službenim nadzorom;
- h) epidemiološkom istraživanju koje se obavlja na svakoj divljoj ili poludivljoj svinji, bilo da je odstrijeljena ili pronađena mrtva. To istraživanje mora uključivati popunjavanje upitnika koji obuhvaća sljedeće podatke:
 - zemljopisno područje na kojem je životinja odstrijeljena ili pronađena mrtva,
 - datum kada je životinja odstrijeljena ili pronađena mrtva,
 - o osobi koja je životinju odstrijelila ili ju je pronašla mrtvu,
 - dob i spol svinje,
 - ako je odstrijeljena: simptome prije nego što je bila odstrijeljena,
 - ako je pronađena mrtva: stanje lešine,
 - laboratorijski nalazi;
- i) o programima nadzora i preventivnim mjerama koje se primjenjuju na gospodarstva unutar određenog zaraženog područja i, ako je potrebno, u njegovoj okolini, uključujući prijevoz i premještanje životinja unutar navedenog područja te iz i u to područje; s tim da preventivne mjere moraju najmanje uključivati zabranu kretanja svinja, njihovog sjemena, embrija ili jajnih stanica iz zaraženog područja u svrhu prometa, te mogu uključivati privremenu zabranu uzgoja svinja i osnivanja novih gospodarstava;
- j) drugim kriterijima koji moraju biti zadovoljeni da bi se mjere ukinule;
- k) tijelu koje je odgovorno za nadzor i koordinaciju službi odgovornih za provedbu plana;
- l) informacijskom sustavu uspostavljenom kako bi stručno tijelo imenovano u skladu s člankom 15. stavkom 2. točkom a) ovoga Pravilnika moglo redovito provjeravati rezultate plana za iskorjenjivanje bolesti;
- m) o mjerama za praćenje bolesti, koje se stavljaju na snagu najranije 12 mjeseci nakon dijagnosticiranja posljednjeg slučaja afričke svinjske kuge u divljih ili poludivljih svinja na određenom zaraženom području, a ove mjere za praćenje ostaju na snazi najmanje 12 dodatnih mjeseci i uključuju najmanje one odredbe koje su već na snazi u skladu s točkama e), g) i (h) ovoga stavka.

6) Izvješće o epidemiološkoj situaciji u određenom području te rezultati plana iskorjenjivanja bolesti dostavljaju se svakih šest mjeseci Europskoj komisiji i drugim državama članicama Europske unije.

MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA VIRUSA AFRIČKE SVINJSKE KUGE PUTEM VEKTORA

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 17.

- 1) Ako je na gospodarstvu na kojem je potvrđena afrička svinjska kuga moguća prisutnost vektora ili se na prisutnost vektora sumnja, veterinarski inspektor mora osigurati:
 - a) da se u zaraženom objektu i njegovoj okolini inspekcijskim nadzorom utvrdi prisutnost vektora i ako je potrebno, uhvati primjerak vektora u skladu s Uputama za pronalaženje vektora ovoga Pravilnika;
 - b) kada je prisutnost vektora potvrđena:

- provedbu odgovarajućih laboratorijskih testova, kako bi se potvrdila ili isključila prisutnost virusa afričke svinjske kuge u vektora,
 - uspostavljanje daljnjih odgovarajućih mjera praćenja, nadzora i kontrole na takvom gospodarstvu i na područjima oko njega;
 - c) kada je prisutnost vektora potvrđena, ali kontrolu nad njima nije moguće provesti, na gospodarstvu se najmanje šest godina ne uzgajaju svinje, a ako je potrebno, niti druge domaće životinje.
- 2) Informacije o provedbi mjera stavka 1. ovoga članka Uprava dostavlja Europskoj komisiji i drugim državama članicama.
- 3) Dodatne mjere za praćenje i kontrolu vektora i sprječavanje pojave afričke svinjske kuge moraju biti u skladu s mjerama koje je donijela Europska komisija.

UPUTE ZA PRONALAZENJE VEKTORA

U skladu s Pravilnikom 112/07, Dodatak III

1. Traženje vektora se mora obaviti u nastambama u kojima se svinje uzgajaju i drže, kao i u okolnom području.
 - 1.1. Vektori se obično pronalaze u starim zgradama, na sjenovitim mjestima na kojima su za njih pogodni uvjeti temperature i vlage.
 - 1.2. Najbolji se rezultati postižu kada se traženje obavlja u kasno proljeće, tijekom ljeta i u ranu jesen, jer su to razdoblja u kojima su vektori najaktivniji.
2. Koriste se dva načina:
 - (a) traženje vektora u zemlji, pijesku ili prašini uzetima s mjesta između stijena (u slučaju kamene gradnje) ili iz pukotina ili spojnica u zidovima, ispod pločica ili iz poda prostorija pomoću četke ili bilo kakvog drugog prikladnog alata. Za traženje mladih ličinki može biti korisno povećalo;
 - (b) traženje vektora pomoću CO₂ zamki. Zamke se moraju ostaviti nekoliko sati u svinjcima, bolje tijekom noći i u svakom slučaju na sjenovitom mjestu na koje ne dopire dnevna svjetlost. Zamke moraju biti konstruirane tako da se vektori privuku dovoljno blizu izvora CO₂ tako da se više ne mogu vratiti u svoje obitavalište.

POGLAVLJE VII

DIJAGNOSTIKA

U skladu s Pravilnikom 116/08, članak 2.

Potvrđivanje afričke svinjske kuge mora se provesti u skladu s postupcima, metodama uzorkovanja i kriterijima za procjenu rezultata laboratorijskih testova koji su utvrđeni u Pravilniku 116/08 i na temelju:

- otkrivanja kliničkih znakova i karakterističnih postmortalnih promjena;
- otkrivanja virusa, antigena ili genoma u uzorcima tkiva, organa, krvi ili izlučevinama svinje;
- dokazivanja specifičnih protutijela u uzorcima krvi.

Iznimno, nacionalni dijagnostički laboratorij (Popis laboratorija nalazi se u Prilogu II/2) mogu unositi promjene u testove propisane Dijagnostičkim priručnikom ili mogu upotrebljavati drugačije testove, uz uvjet da se može dokazati njihova jednaka osjetljivost i specifičnost.

Ukoliko se koriste modificirani ili drugačiji testovi, njihova se osjetljivost i specifičnost mora ocijeniti u okviru periodičnih usporednih testova koje organizira Referentni laboratorij EU za ASK.

Dopis koji se šalje uz uzorke

U dopisu je potrebno navesti sve relevantne podatke:

osoba (i institucija) koja je uzimala uzorke, datum, lokacija, vlasnik, vrsta, dob i broj životinja, broj prijemljivih životinja na gospodarstvu/ objektu/nastambi/dvorištu i druge relevantne podatke.

Dopis se mora pisati nakon završenog uzorkovanja, dezinfekcije prijenosnog hladnjaka i odlaganja zaštitne opreme, kako bi se onemogućilo širenje virusa samim dopisom i priborom za pisanje.

1. OPĆI POSTUPCI I KRITERIJI ZA PRIKUPLJANJE I PRIJEVOZ UZORAKA

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje V.

1.1. OPĆI POSTUPCI I KRITERIJI

1. Prije obavljanja uzorkovanja na sumnjivom gospodarstvu, mora se pripremiti nacrt navedenog gospodarstva, te se moraju utvrditi njegove epidemiološke podjedinice.

2. Svaki put kad se ukaže potreba ponovnog uzimanja uzoraka, sve svinje kojima su uzeti uzorci moraju se označiti na jedinstven način kako bi se olakšalo ponovno uzorkovanje.

3. Svi se uzorci šalju u laboratorij, popraćeni odgovarajućim obrascima, u skladu sa zahtjevima nadležnog tijela. Obrasci sadržavaju anamnestičke podatke o svinjama od kojih su uzeti uzorci, te uočene kliničke znakove ili postmortem oštećenja.

Ako se radi o svinjama koje se drže na gospodarstvu, potrebno je dostaviti podatke o dobi, kategoriji i gospodarstvu podrijetla svinja od kojih su uzeti uzorci. Preporučuje se da se za svaku svinju od koje se uzima uzorak zabilježi njezino mjesto na gospodarstvu zajedno s njezinom jedinstvenom identifikacijskom oznakom.

1.2. PRIKUPLJANJE UZORAKA ZA VIROLOŠKE TESTOVE

1. Za otkrivanje virusa, antigena ili genoma virusa ASK kod uginulih ili eutanaziranih svinja, najprikladniji uzorci su tkiva tonzila, limfnih čvorova (gastrohepatičkih, bubrežnih, submandibularnih i retrofaringealnih), slezene, bubrega i pluća. U slučaju lešina u raspadu, primjeren uzorak je cijela duga ili prsna kost.

2. Uzorci nezgrušane i/ili zgrušane krvi moraju se uzeti od svinja koje pokazuju znakove povišene tjelesne temperature ili druge znakove bolesti u skladu s uputama nadležnog tijela.

1.3. PRIJEVOZ UZORAKA

1. Uzorke je potrebno:

- pravilno označiti,
- pohraniti i prevoziti u nepropusnim spremnicima,
- držati pri temperaturi hladnjaka, međutim, ukoliko se očekuje da će uzorci stići u laboratorij za više od 48 sati, potrebno je od laboratorija zatražiti upute o najprikladnijim temperaturnim uvjeta tijekom prijevoza,
- isporučiti u laboratorij što je brže moguće,
- držati u pakiranju u kojem se za održavanje niske temperature koriste ledeni ulošci ili suhi led,
- ukoliko se radi o uzorcima tkiva i organa, smjestiti u zasebne, zapečaćene i propisno označene plastične spremnike. Spremnici se zatim smještaju u veće spremnike i oblože dovoljnom količinom upijajućeg materijala za zaštitu od oštećenja i za upijanje u slučaju cijeđenja,
- kad god je to moguće, prevoziti putem odgovorne osobe izravno u laboratorij, kako bi se osigurao brz i pouzdan prijevoz.

2. Vanjska strana paketa mora biti označena adresom odredišnog laboratorija, i mora biti vidljivo istaknuta sljedeće:

»Životinjski patološki materijal; pokvarljivo; lomljivo; ne otvarati izvan laboratorija za ASK«

3. Odgovorna osoba u prijemnom laboratoriju mora biti pravovremeno obaviještena o vremenu dostave uzoraka.

4. Za zračni prijevoz uzoraka u Referentni laboratorij Zajednice za ASK, paket mora biti označen u skladu s propisima IATA.

2. NAČELA I UPOTREBA VIROLOŠKIH TESTOVA I PROCJENA NJIHOVIH REZULTATA

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje VI.

2.1. OTKRIVANJE VIRUSNOG ANTIGENA

2.1.1. Izravna imunofluorescencija (IFA)

Načelo ovog testa je mikroskopsko otkrivanje virusnog antigena u otiscima ili tankim kriostatским rezovima tkiva svinja za koje se sumnja da su zaražene virusom ASK. Intracelularni antigeni se otkrivaju upotrebom specifičnih protutijela označenih s FIT-om. U citoplazmi zaraženih stanica pojavljuju se fluorescentna inkluzijska tjelešca ili zrnca.

Odgovarajući organi su bubrezi, slezena i razni limfni čvorovi. Kod divljih svinja bi se također mogao upotrijebiti razmaz stanica koštane srži, ako njihovi organi nisu dostupni ili se raspadaju.

Test se može provesti u roku od dva sata. Budući da se uzorci organa mogu prikupiti samo od uginulih životinja, njihovo korištenje za orijentacijsko pretraživanje (engl. screening) je ograničeno.

Ovaj test je vrlo osjetljiv u slučajevima akutne afričke svinjske kuge. U subakutnom ili kroničnom obliku, osjetljivost IFA je samo oko 40%, vjerojatno radi prisutnosti kompleksa antigen-protutijelo koji blokira reakciju s ASK označenim protutijelima. Pouzdanost rezultata testa može biti ograničena radi dvojbene kvalitete bojenja posebno ako nedostaje potrebno iskustvo u obavljanju ovog testa, ili ako se testirani organi autolitični.

2.1.2. ELISA za otkrivanje antigena

Virusni antigeni se također mogu otkriti upotrebom ELISE, ali ova se metoda preporučuje samo za akutne oblike bolesti zbog svoje niske osjetljivosti kada su prisutni kompleksi antigen-protutijelo. Osjetljivost ELISE za otkrivanje antigena mora biti dovoljno visoka da daje pozitivan rezultat kod životinja koje pokazuju kliničke znakove akutnog ASK. U svakom slučaju, preporučuje se da se ovaj test koristi samo kao test za testiranje na razini 'stada' zajedno s drugim virološkim testovima.

2.2. IZOLACIJA VIRUSA I IDENTIFIKACIJA HEMADSORPCIJSKIM TESTOM (HA)

1. Izolacija virusa temelji se na inokulaciji materijala uzorka u prijemljive primarne stanične kulture tkiva podrijetlom od svinja, monocite i makrofage. Najpogodniji uzorci za izolaciju virusa ASK su puna krv i leukociti dobiveni iz nekoaguliranih uzoraka krvi ili organa (bubrezi, slezena, razni limfni čvorovi). Ako je virus ASK prisutan u uzorku, on će se umnožiti u stanicama, te će se u zaraženim stanicama razviti svojstveni citopatski učinak.

2. HA se preporučuje za identifikaciju izolata virusa ASK radi njihove visoke osjetljivosti i specifičnosti. HA se temelji na sposobnosti virusa ASK da se umnožava u makrofagima svinje i izaziva hemadsorpciju u prisutnosti eritrocita. Oko zaraženih makrofaga stvara se karakteristična »rozeta« eritrocita. Međutim, mali broj divljih sojeva virusa ASK ne izaziva hemadsorpciju, ali oni proizvode citopatski učinak. Ovi se sojevi mogu specifično identificirati upotrebom testa IFA na sedimentima staničnih kultura ili PCR-om.

3. Izdvajanje virusa je primjerenije za ispitivanje uzoraka malog broja životinja nego za pretraživanje širokog opsega. Postupak izdvajanja virusa zahtijeva intenzivan rad i potrebna su jedan do tri dana do dobivanja rezultata. Za otkrivanje malih količina virusa u uzorku mogu biti potrebne dvije dodatne pasaže virusa. Ispitivanje može potrajati i desetak dana do dobivanja konačnih rezultata. Autolitični uzorci mogu za staničnu kulturu biti citotoksični, pa je njihova upotreba ograničena.

4. Izdvajanje virusa i identifikacija s HA preporučuje se kao referentni test za potvrđivanje pozitivnih rezultata prethodno provedenih ELISA, PCR ili IFA testova. Ova se metoda također preporučuje kada je ASK već potvrđen nekom drugom metodom, posebno u slučajevima primarnog izbijanja ili slučaja ASK.

Virusi ASK izdvojen iz makrofaga svinje mogu se upotrijebiti za karakterizaciju virusa i molekularnu epidemiologiju.

5. Svi izolati virusa ASK iz svih primarnih izbijanja, iz primarnih slučajeva u divljih svinja ili iz slučajeva u klaonicama ili u prijevoznim sredstvima moraju se tipizirati u nacionalnom referentnom laboratoriju ili u bilo kojem drugom laboratoriju koji odobri nadležno tijelo ili u referentnom laboratoriju Zajednice, genetskom tipizacijom izolata virusa ASK kako je navedeno u dijagnostičkom priručniku. U svakom slučaju, ovi se izolati virusa bez odlaganja moraju poslati u Referentni laboratorij Zajednice za čuvanje virusa.

2.3. OTKRIVANJE VIRUSNOG GENOMA

1. Za otkrivanje virusnog genoma u uzorcima krvi, seruma, tkiva ili organa primjenjuje se lančana reakcija polimeraze (PCR). Mali fragmenti virusne DNA umnožavaju se PCR-om do količine koju je moguće otkriti. Široki raspon izolata koji pripadaju svim poznatim genotipovima virusa, uključujući nehemadosrbirajuće viruse i izolate niske virulencije, može se otkriti uporabom početnica iz visoko očuvanih regija genoma. Budući da se ovim testom otkriva samo genomska sekvenca virusa, PCR može biti pozitivan čak i kad se izolacijom virusa ne otkrije nikakav infektivni virus (npr. u autolitičnim tkivima ili na uzorcima rekonvalescentim svinjama ili svinjama koje su klinički zdrave).

2. PCR se može upotrijebiti na ograničenom broju odabranih uzoraka uzetih prvenstveno od sumnjivih životinja. Ova se metoda preporučuje za uzorke organa koji su citotoksični pa stoga nije moguća izolacija virusa (na primjer, uzorci od divljih svinja).

3. Materijal prikladan za PCR su organi opisani za izolaciju virusa i serum. PCR-om se mogu analizirati i homogenati krpelja.

4. PCR se može provesti u jednom radnom danu. Zahtijeva odgovarajuću laboratorijsku opremu, zasebne prostorije i osposobljeno osoblje. Prednost je što se infektivni virus ne mora umnožavati u laboratoriju. PCR je vrlo osjetljiva metoda, ali pri njenom provođenju može lako doći do kontaminacije, što rezultira lažno pozitivnim rezultatima. Stoga su bitni strogi postupci kontrole kvalitete.

2.4. PREPORUČENI VIROLOŠKI TESTOVI I PROCJENA REZULTATA

Virološki testovi su neophodni za potvrđivanje ASK.

Izdvajanje virusa i HA mora se smatrati referentnim virološkim testovima i moraju se, prema potrebi, koristiti kao potvrdne testove. Njihova se upotreba posebno preporučuje kada pozitivni rezultati IFA ili PCR-a nisu popraćeni uočavanjem kliničkih znakova ili oštećenja uzrokovanih bolešću i u svim drugim dvojbjenim slučajevima.

Međutim, primarno izbijanje ASK se može potvrditi ako su kod svinja utvrđeni klinički znakovi ili oštećenja uzrokovana bolešću, i ako su najmanje dva posebna testa za otkrivanje antigena, genoma ili protutijela dala pozitivne rezultate na uzorcima uzetim od iste sumnjive svinje.

Sekundarno izbijanje ASK može se potvrditi ako su osim epidemiološke povezanosti s potvrđenim izbijanjem ili slučajem, kod odnosnih svinja otkriveni klinički znakovi ili

oštećenja uzrokovana bolešću, a testovi za otkrivanje antigena, genoma ili protutijela su dali pozitivan rezultat.

Primarni slučaj ASK u divljih svinja može se potvrditi izdvajanjem virusa ili ako su najmanje dva testa za otkrivanje antigena, genoma ili protutijela dala pozitivne rezultat. Daljnji slučajevi ASK u divljih svinja za koje postoji epidemiološka povezanost s ranije potvrđenim slučajevima, mogu se potvrditi ako je test za otkrivanje antigena, genoma ili protutijela dao pozitivan rezultat.

2.5. GENETSKA TIPIZACIJA IZOLATA VIRUSA ASK

1. Genetska tipizacija izolata virusa ASK postiže se utvrđivanjem uzoraka restriksijskih profila i nukleotidnih sljedova pojedinih dijelova genoma virusa. Sličnost ovih restriksijskih profila ili sljedova sa onim već dobivenim iz ranijih izolata virusa može upućivati da li su izbijanja bolesti uzrokovana virusima koji slijede europski ili afrički molekularni model.

Genetska tipizacija izolata virusa ASK je izuzetno važna za poboljšanje postojećeg znanja o molekularnoj epidemiologiji ASK i o genetskim varijacijama virusa. Molekularni podaci omogućavaju klasificiranje novih izolata i pružaju informacije o njihovom mogućem podrijetlu.

2. Ako molekularnu tipizaciju virusa nije moguće u kratkom roku provesti u nacionalnom laboratoriju ili u bilo kojem drugom laboratoriju ovlaštenom za dijagnosticiranje ASK, tada se izvorni uzorak ili izolat virusa mora što prije poslati na molekularnu tipizaciju u Referentni laboratorij Zajednice.

Podaci dobiveni analizom restriksijskih profila i sljedova izolata virusa ASK kojima raspolažu laboratoriji ovlašteni za dijagnosticiranje ASK moraju se proslijediti Referentnom laboratoriju Zajednice, kako bi bili uneseni u postojeće baze podataka laboratorija.

Podaci iz ove baze podataka moraju biti dostupni svim nacionalnim referentnim laboratorijima. Međutim, radi objavljivanja u znanstvenim časopisima, ako odnosni laboratorij to zatraži Referentni laboratorij Zajednice jamči povjerljivost tih podataka dok se oni ne objave.

3. NAČELA I UPOTREBA SEROLOŠKIH TESTOVA I PROCJENA NJIHOVIH REZULTATA

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje VII.

3.1. OSNOVNA NAČELA I DIJAGNOSTIČKA VRIJEDNOST

1. Utvrđivanje protutijela specifičnih za ASK preporučuje se kod subakutnih i kroničnih oblika, kao i za programe opsežnog testiranja i iskorjenjivanja ASK, iz slijedećih razloga:

– protutijela se kod zaražene svinje brzo stvaraju. Kod tih se svinja protutijela obično mogu otkriti u uzorcima seruma od sedam do deset dana nakon infekcije;

– ne postoji cjepivo protiv ASK. To znači da se stvaranje protutijela specifičnih za ASK može potaknuti samo infekcijom virusom ASK;

– dugotrajnog imunološkog odgovora. Kod svinja koje su preboljele ovu bolest, specifična protutijela mogu se utvrditi u visokom titru mjesecima, a kod nekih od tih svinja i doživotno.

Tijekom prvih tjedana života, kod prasadi se mogu naći materalna protutijela specifična za ASK. Poluživot materalnih protutijela u prasadi je oko tri tjedna. Ako se pronađu u prasadi starije od tri mjeseca, vrlo je mala vjerojatnost da su maternalnog podrijetla.

2. Utvrđivanje protutijela protiv virusa ASK u serumu ili transudatu iz dostavljenih organa provodi se kao pomoć pri dijagnosticiranju ASK na sumnjivim gospodarstvima, kako bi se odredio datum unošenja infekcije u slučaju potvrđenog izbijanja bolesti i u svrhu praćenja i nadziranja.

Smještaj seropozitivnih svinja na gospodarstvu može osigurati vrijedne informacije o tome kako i gdje je virus ASK ušao na gospodarstvo.

Također je potrebno provesti preciznu procjenu rezultata seroloških testova, uzevši u obzir sve kliničke, virološke i epidemiološke nalaze u okviru epidemiološkog istraživanja koje mora biti provedeno u slučaju sumnje ili potvrđene ASK u skladu s Pravilnikom 112/07.

3.2. PREPORUČENI SEROLOŠKI TESTOVI

1. Testovi izbora za serološko potvrđivanje dijagnoze ASK su ELISA, test neizravne imunofluorescencije i imunobloting test (IB).

Kakvoću i djelotvornost serološke dijagnostike, koju provode nacionalni laboratoriji, mora se redovito provjeravati u okviru međulaboratorijskog usporednog testiranja koje periodično organizira Referentni laboratorij Zajednice.

2. ELISA je najpouzdaniji i najkorisniji test za velika serološka istraživanja. Temelji se na otkrivanju protutijela za virus ASK, koja se vežu na virusne proteine, naslojene na čvrstu podlogu uz dodatak proteina A konjugiranog enzimom, koji u reakciji s odgovarajućim supstratom rezultira vidljivom reakcijom promjene boje.

3. Nacionalni laboratoriji moraju redovito obavljati nadzor kakvoće osjetljivosti i specifičnosti svake serije ELISA reagensa, koristeći pri tom paletu referentnih seruma koji su pripremljeni u Referentnom laboratoriju Zajednice. Oni uključuju:

- serume svinja u ranom stupnju infekcije virusom ASK (manje od 17 dana po infekciji),
- serume svinja u rekonvalescenciji (više od 17 dana po infekciji).

Test ELISA koji se upotrebljava za serološko dijagnosticiranje ASK mora otkrivati sve referentne serume dobivene od svinja u rekonvalescenciji. Ponovljena reakcija s referentnim serumom mora dati identične rezultate. Preporučuje se otkrivanje svih pozitivnih seruma iz ranih stadija. Rezultati dobiveni s referentnim serumima uzetim od svinja u ranoj fazi infekcije, pokazatelj su osjetljivosti testa ELISA.

4. Test neizravne imunofluorescencije je brza metoda s visokom osjetljivošću i specifičnošću za otkrivanje protutijela ASK iz seruma ili iz tkivnog eksudata. Temelji se na otkrivanju protutijela ASK koja se vežu na jednoslojne MS stanice zaražene prilagođenim virusom ASK. Reakcija protutijela i antigena otkriva se proteinom A, obilježenim fluorescinom. Pozitivni uzorci pokazuju specifičnu fluorescenciju u blizini jezgre zaraženih stanica.

Kombinirana upotreba testova IFA i testa neizravne imunofluorescencije za pretraživanje organa, krvi i eksudata uzetih od životinja koje pokazuju kliničke znakove ASK, može omogućiti brzo i pouzdano potvrđivanje bolesti.

5. IB test je visoko specifična i osjetljiva metoda koja se temelji na upotrebi nitroceluloznih traka koje sadrže virusne proteine kao antigene. Specifična reakcija protutijela i antigena otkriva se dodavanjem proteina konjugiranog A-peroksidazom i odgovarajućeg supstrata. Vrlo je koristan za testiranje seruma koji primjenom ELISA-e nisu dali dvojbene rezultate.

4. MINIMALNI SIGURNOSNI UVJETI ZA LABORATORIJE ZA ASK

Pravilnik 116/08, Dodatak, Poglavlje VIII.

1. Minimalne uvjete iz Tablice 1. moraju ispunjavati svi laboratoriji u kojima se virus ASK umnožava na kulturi stanica. Postmortem pregledi, priprema uzoraka za izravnu IFA ili PCR i serologija kod koje se koriste inaktivirani antigeni, mogu se provoditi na nižoj razini kontrole kontaminacije, uz uvjet da su ispunjeni osnovni uvjeti iz Tablice 1. ovoga Poglavlja, da se primjenjuju osnovna higijenska načela, te da se nakon rada obavi dezinfekcija sa neškodljivim uništavanjem lešina, tkiva i seruma.

2. Uvjete iz tablice 2. moraju ispunjavati svi laboratoriji u kojima se provodi biološki pokus s virusom ASK.

3. Sve zalihe virusa ASK moraju se držati sigurno pohranjene, bilo duboko zamrznute ili liofilizirane. Svaka pojedina ampula mora se jasno označiti, te se moraju voditi opsežne evidencije o zalihama virusa zajedno s datumima i rezultatima provedenih provjera kontrole kvalitete. Također, treba voditi evidenciju novopohranjenih virusa koja mora sadržavati podatke o podrijetlu i evidenciju o virusima koji su poslani u druge laboratorije.

4. Preporučuje se da se bio-sigurnosna jedinica za rad s virusom ASK dodatno osigura okolnim prostorijama u kojima se ne rukuje virusom ASK. Te prostorije moraju biti na raspolaganju za pripremanje staklenog posuđa i podloga, za održavanje i pripremu nezaraženih staničnih kultura, za obradu seruma i seroloških testova (osim metoda gdje se koriste živi virusi ASK) te administrativni prostor.

Tablica 1. Načela biosigurnosnih uvjeta u dijagnostičkom laboratoriju

	Minimalni uvjeti	Dodatni uvjeti
Uvjeti za prostorije	Normalan atmosferski tlak. Namjenske prostorije čija je upotreba ograničena na određene postupke.	Normalan atmosferski tlak. Jedna HEPA filtracija ispušnog zraka. Namjenske prostorije, koje se koriste isključivo za postupke dijagnosticiranja klasične svinjske kuge ili ASK. Obrada potencijalno kontaminiranih otpadnih voda kako bi se inaktivirao virus ASK (toplinski ili kemijski)
Laboratorijska radna odjeća	Namjenska kuta koja se koristi samo u jedinici za rad s virusima ASK. Rukavice za jednokratnu upotrebu za svako rukovanje zaraženim materijalom. Prije iznošenja iz jedinice kuta se sterilizira ili se pere na visokoj temperaturi u samoj jedinici.	Potpuno presvlačenje prije ulaska. Laboratorijska odjeća se koristi samo u jedinici za rad s virusom ASK. Rukavice za jednokratnu upotrebu za svako rukovanje zaraženim materijalom. Prije iznošenja iz jedinice odjeća se sterilizira ili se pere na visokoj temperaturi u samoj jedinici.
Nadzor osoblja	Ulazak u jedinicu dozvoljen je samo osposobljenom osoblju koje ima dozvolu za ulaz. Pri odlasku iz jedinice ruke se peru i dezinficiraju. Nakon napuštanja jedinice osoblju je 48 sati zabranjen ulazak u prostorije u	Ulazak u jedinicu dozvoljen je samo osposobljenom osoblju koje ima dozvolu za ulaz. Pri odlasku iz jedinice ruke se peru i dezinficiraju. Nakon napuštanja jedinice osoblju je 48 sati zabranjen ulazak u prostorije u kojima se

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

	kojima se nalaze svinje.	nalaze svinje.
Oprema	Biozaštitna komora (klasa I. ili II.) koji se koristi za sva rukovanja živim virusima. Kabinet mora imati dvostruko HEPA filtriranje ispušnoga zraka. Sva oprema potrebna za laboratorijske postupke mora biti dostupna unutar namjenskih laboratorijskih prostorija.	

Tablica 2. Biosigurnosni uvjeti prostorija za pokusne životinje

	Uvjeti
Uvjeti za prostorije	Ventilacija kontrolirana negativnim tlakom. Jedno HEPA filtriranje ispušnog zraka. Oprema za potpunu dekontaminaciju ili fumigaciju na kraju pokusa. Sve otpadne vode i čvrsti otpad obrađuju se radi inaktiviranja virusa ASK (toplinski/spaljivanjem ili kemijski).
Laboratorijska odjeća	Potpuno presvlačenje pri ulasku. Prije iznošenja iz jedinice odjeća se sterilizira ili se pere na visokoj temperaturi u samoj jedinici.
Nadzor osoblja	Ulazak u jedinicu dozvoljen je samo osposobljenom osoblju koje ima dozvolu za ulaz. Odjeća se ostavlja unutar prostorija prije tuširanja. Potpuno tuširanje pri izlasku iz jedinice. Nakon napuštanja jedinice osoblju je 48 sati zabranjen ulazak u prostorije u kojima se nalaze svinje.
Oprema	Sva oprema potrebna za postupke sa životinjama mora biti dostupna u samoj jedinici. Sav materijal mora se prije iznošenja iz jedinice sterilizirati ili, ako se radi o uzorcima životinja, dvostruko zapakirati u nepropusni spremnik čija je površina dezinficirana radi prijevoza u laboratorij za ASK.
Životinje	Sve životinje se moraju zaklati prije napuštanja jedinice, postmortem pregledi se moraju obaviti unutar bio-sigurnosnog područja, a trupla se po završetku pregleda moraju spaliti.

POGLAVLJE VIII

ČIŠĆENJE, DEZINFEKCIJA, DEZINSEKCIJA

U skladu s Pravilnikom 112/07, članak 12. i Dodatak II

Dezinficijensi i insekticidi koji se upotrebljavaju, te njihove koncentracije moraju biti odobreni od Uprave.

Čišćenje, dezinfekcija, a po potrebi i dezinsekcija obavljaju se pod službenim nadzorom u skladu s:

- uputama veterinarskog inspektora, i
- načelima i postupcima u skladu s Dodatkom II Pravilnika 112/07.

1. Opća načela i postupci:

a) postupci čišćenja i dezinfekcije, te po potrebi uništavanja glodavaca i insekata upotrebom službeno odobrenih proizvoda, moraju se provoditi pod službenim nadzorom i u skladu s uputama veterinarskog inspektora;

b) dezinficijensi koji se upotrebljavaju i njihove koncentracije moraju biti službeno odobreni kako bi se osiguralo uništenje virusa afričke svinjske kuge;

c) djelotvornost dezinficijensa mora se redovito provjeravati prije njihove upotrebe, budući se djelotvornost nekih dezinficijensa dužim skladištenjem smanjuje;

d) pri izboru dezinficijensa, insekticida i postupaka dezinfekcije i dezinsekcije mora se voditi računa o prostoriji, vozilu i objektu u kojima se primjenjuju;

e) uvjeti u kojima se primjenjuju sredstva za odmašćivanje, dezinficijensi i insekticidi moraju biti takvi da ne narušavaju njihovu djelotvornost. Posebno se moraju primjenjivati tehničke upute proizvođača, kao što su tlak, minimalna temperatura i potrebno vrijeme djelovanja;

f) bez obzira na to koji se dezinficijens koristi, moraju se primjenjivati sljedeća opća pravila:

- temeljito natapanje podloge i stelje te fekalija dezinficijensom,
- pranje i čišćenje temeljitim četkanjem i ribanjem podova, rampi, ograda i zidova, ako je moguće nakon otklanjanja ili demontiranja opreme ili instalacija kako se ne bi narušili postupci djelotvornog čišćenja i dezinfekcije,
- daljnja primjena dezinficijensa tijekom minimalnog vremena djelovanja, u skladu s uputama proizvođača,

– voda koja je upotrijebljena za čišćenje mora se ukloniti na način da se izbjegne bilo kakav rizik od širenja virusa, u skladu s uputama veterinarskog inspektora;

g) kada se čišćenje provodi tekućinama koje se primjenjuju pod tlakom, mora se paziti da ne dođe do ponovnog kontaminiranja već očišćenih površina;

h) mora se uključiti pranje, dezinfekcija ili uništavanje opreme, instalacija, predmeta ili komponenata za koje postoji vjerojatnost da su kontaminirane;

i) mora se paziti da nakon postupaka dezinfekcije ne dođe do ponovnog kontaminiranja;

j) čišćenje, dezinfekcija i dezinsekcija koja se provodi u skladu s ovim Pravilnikom moraju biti uneseni u evidenciju gospodarstva ili vozila, a ako je potrebno službeno odobrenje, mora ih potvrditi veterinarski inspektor pod čijim nadzorom se ti postupci obavljaju.

2. Posebne odredbe za čišćenje i dezinfekciju zaraženih gospodarstava:

a) preliminarno čišćenje i dezinfekcija:

- tijekom usmrćivanja životinja moraju se poduzeti sve potrebne mjere kako bi se širenje virusa afričke svinjske kuge izbjeglo ili svelo na minimum. Te mjere između ostalog

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

uključuju, instaliranje privremene opreme za dezinfekciju, opskrbu zaštitnom odjećom, tuševe, dekontaminaciju upotrijebljene opreme, instrumenata i uređaja, te prekid napajanja ventilacije strujom,

- lešine usmrćenih životinja moraju se poprskati dezinficijensom,
- ukoliko se lešine zbog obrade moraju premjestiti s gospodarstva, za to se moraju upotrijebiti zatvoreni, nepropusni kontejneri,
- čim se lešine svinja odvezu na obradu, dijelovi gospodarstva na kojima su te životinje bile smještene kao i bilo koji drugi dijelovi drugih zgrada, dvorišta, itd. koji su kontaminirani tijekom usmrćivanja ili tijekom postmortalnog pregleda, moraju se poprskati dezinficijensom kojeg je odobrila Uprava
- krv i tkiva proliveni tijekom ili nakon klanja ili veće zagađenije zgrada, dvorišta, uređaja i drugo, moraju se pažljivo sakupiti i obraditi zajedno s lešinama,
- dezinficijens mora ostati na površini najmanje 24 sata;
- b) završno čišćenje i dezinfekcija:
 - stajski gnoj i iskorištena stelja moraju se odstraniti i obraditi kako je određeno točkom 3. podtočkom (a) ovoga Dodatka,
 - masnoća i nečistoća se moraju ukloniti sa svih površina primjenom sredstva za odmašćivanje i pranjem površina vodom,
 - nakon pranja hladnom vodom, mora se ponoviti prskanje dezinficijensom,
 - nakon sedam dana u prostorijama se ponovno primjenjuje sredstvo za odmašćivanje, nakon čega se obavlja ispiranje vodom, prskanje dezinficijensom i ponovno ispiranje vodom.

3. Dezinfekcija kontaminirane stelje, gnoja i gnojevke:

- a) gnoj i iskorištena stelja moraju se sakupiti na hrpu, poprskati dezinficijensom i ostaviti tako najmanje 42 dana, ili se moraju uništiti spaljivanjem ili zakapanjem;
- b) gnojevka se mora ostaviti najmanje 60 dana od posljednjeg dodavanja zaraznog materijala, osim ako Uprava ne dopusti smanjenje razdoblja pohrane, za gnojevku koja je u skladu s uputama veterinarskog inspektora djelotvorno obrađena kako bi se uništio virus.

4. Iznimno od točaka 1. i 2. ovoga Dodatka, u slučaju gospodarstva s uzgojem na otvorenom, veterinarski inspektor može utvrditi posebne postupke čišćenja i dezinfekcije, uzevši u obzir vrstu gospodarstva i klimatske uvjete.

Napomena: Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u slučaju kada je obvezna na temelju Zakona o veterinarstvu ili naređena od strane veterinarskog inspektora, obavljaju ovlaštene veterinarske organizacije, pod uvjetima i na način koje propisuje ministar.

POGLAVLJE IX

UPOTREBA, PROIZVODNJA I PRODAJA CJEPIVA ZA ASK

- 1) Korištenje cjepiva za afričku svinjsku kugu je **zabranjeno**.
- 2) Rukovanje, proizvodnja, skladištenje, opskrba, distribucija ili prodaja cjepiva afričke svinjske kuge na području države obavlja se pod službenim nadzorom.

POGLAVLJE X

NAPUTAK O NAČINU USMRĆIVANJA SVINJA PRI PROVOĐENJU MJERA ZA SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE AFRIČKE SVINJSKE KUGE

1. Opće odredbe

Voditelj lokalnog centra za suzbijanje bolesti (LC) mora osigurati dovoljan broj veterinaru i osoblja koje će provesti usmrćivanje životinja na način da se životinjama ne uzrokuje nepotrebna patnja, bol i strah, a također mora osigurati i nadzor nad čitavim postupkom.

Osoblje ne smije započeti sa usmrćivanjem životinja bez prisutnosti veterinaru ili veterinarskog inspektora.

Usmrćivanje životinja se izvodi u skladu s Pravilnikom o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju (Narodne novine, br. 39/08.) i ovim Naputkom.

Nakon što započne postupak usmrćivanja, životinje moraju biti usmrćene čim je prije moguće, a do trenutka usmrćenja sa životinjama se mora postupati na način da se osigura njihova dobrobit (životinjama moraju biti osigurani primjereni uvjeti držanja te moraju biti, u skladu s potrebama, hranjene i napajane).

Svi postupci sa životinjama kao i kretanje životinja treba se svesti na što je moguće manju mjeru te trebaju biti izvođeni u skladu s danim uputama.

Usmrćivanje životinja može obavljati samo za to osposobljeno osoblje.

Usmrćivanje životinja treba obavljati pri dnevnoj svjetlosti, a ako se mora nastaviti i noću potrebno je osigurati odgovarajuću rasvjetu.

Odgovorni veterinar ili veterinarski inspektor odlučuje hoće li se životinje usmrćiti u zatvorenom prostoru (nastambi) ili na otvorenom pri čemu postupak, ukoliko je to moguće, treba biti obavljen na nepropusnoj podlozi..

Usmrćivanje životinja mora se obaviti učinkovito i na propisani način tako da se osigura dobrobit životinja i da se poštuju mjere zaštite osoblja koje obavlja usmrćivanje, a u slučaju odlaganja usmrćenja isto mora biti obavljeno što je moguće prije.

Oprema koja se koristi za usmrćivanje životinja mora biti u ispravnom stanju i redovno održavana.

Kad se životinje usmrćuju u svrhu kontrole bolesti, metode usmrćivanja koje se koriste moraju izazvati trenutnu smrt životinje ili trenutni gubitak svijesti što mora trajati do smrti životinje, a u slučaju kada gubitak svijesti nije trenutna, vraćenje k svijesti ne smije uzrokovati patnju, bol i strah.

Mlade životinje moraju biti usmrćene prije starijih životinja, zaražene životinje trebaju biti usmrćene prve zbog biosigurnosnih razloga, nakon toga životinje koje su bile s njima u kontaktu i tek nakon toga preostale životinje.

Postupak usmrćivanja životinja mora biti pod nadzorom, a u svrhu zaštite dobrobiti životinja, zaštite osoblja i zbog biosigurnosnih razloga.

Po završenom usmrćivanju životinja veterinar mora provjeriti da su sve životinje mrtve i tek nakon toga dopustiti provođenje drugih postupaka na životinjama.

Po završetku usmrćivanja životinja treba sastaviti pisano izvješće koje uključuje metodu kojom su životinje usmrćene, djelotvornost usmrćivanja i osiguranje biosigurnosnih mjera.

Usmrćivanje životinja treba biti obavljeno na mjestu koje neće biti izloženo javnosti.

Veterinarski inspektor treba osigurati upute za osoblje i logističku potporu za provođenje postupaka usmrćivanja životinja na svim zaraženim gospodarstvima u svrhu osiguranja dobrobiti i zdravlja životinja.

Na svako zaraženo gospodarstvo treba biti raspoređena stručna skupina koja je odgovorna nadležnom veterinarskom inspektoru. Skupina se mora sastojati od osoblja osposobljenog za provođenje svih zahtijevanih postupaka, jer u nekim situacijama od osoblja može biti zatraženo da obavlja više poslova. U svakoj se skupini mora nalaziti veterinar. Također mora biti osiguran dovoljan broj osoblja i skupina da se spriječe zastoji.

Elementi koje treba uzeti u obzir pri planiranju usmrćivanja životinja

Na zaraženom gospodarstvu usmrćivanje životinja mora se obaviti na način da se životinje ne izlažu nepotrebnoj patnji, strahu, boli i ozljedama. Plan usmrćivanja životinja na gospodarstvu uključuje i sljedeće:

svođenje na najmanju moguću mjeru baratanja životinjama i kretanje životinja,

usmrćivanje životinja na zaraženom gospodarstvu,

prikupljanje podataka o vrsti, broju, starosti i težini usmrćenih životinja

odobrenje za usmrćenje životinja,

metode usmrćivanja životinja i naknadu troškova za usmrćene životinje,

smještaj i lokaciju životinja,

raspoloživost i učinkovitost opreme potrebne za usmrćivanje životinja,

popis opreme na gospodarstvu koja će pomoći u postupku baratanja životinjama i usmrćivanja,

provođenje biosigurnosnih mjera i mjera zaštite okoliša,

mjere zaštite zdravlja osoblja i njihove sigurnosti tijekom provođenja usmrćivanja,

blizinu drugih obližnjih gospodarstava na kojima se drže životinje.

2. Posebne odredbe

Zakonska osnova

Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine, broj 135/06.), Pravilnik o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju (Narodne novine, broj 39/08, u daljnjem tekstu: Pravilnik) kojim se propisuju uvjeti za zaštitu životinja pri usmrćivanju u svrhu suzbijanja ili iskorjenjivanja bolesti.

Člankom 10. Pravilnika određeno je da u slučaju kada se svinje usmrćuje izvan klaonice radi provođenja mjera suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, postupak mora biti proveden u skladu s odredbama Dodatka E. Pravilnika.

Usmrćivanje svinja

U slučaju potrebe koriste se sredstva za smirenje i imobilizaciju životinja.

Kao sredstvo za smirenje svinja može se koristiti sredstvo registrirano u tu svrhu u Republici Hrvatskoj.

Usmrćivanje krmača i nerasta te tovljenika

Najprimjerenija je upotreba električne opreme za omamljivanje (električna kliješta za omamljivanje) koja se može iskoristiti i za usmrćivanje životinje na način da se struja provede i kroz srce.

Jedna elektroda treba biti postavljena na leđa iznad ili iza srca, a druga na glavi iznad očiju te primijenjena struja frekvencije 30 do 60 Hz, najmanje 250 V kroz najmanje 3 sekunde.

Figure 5 Scissor-type stunning tongs

Moguće je također koristiti i pištolj za omamljivanje s penetrirajućim klinom nakon čega treba uništiti mozak ili se može aplicirati sredstvo T-61.

Najpovoljnije mjesto za primjenu pištolja za omamljivanje je odmah **iznad** sredine crte koja povezuje unutarnje kutove očiju, u smjeru produžene moždine. Pravilan postupak i mjesto primjene pri usmrćivanju svinja je od osobite važnosti jer je mozak svinja relativno malen i dobro zaštićen sinusima.

Usmrćivanje prasadi

Moguća je jedna od gore navedenih metoda ili primjena T-61.

Utvrđivanje nastupa smrti

Nakon usmrćivanja životinja, a prije provođenja daljnjih postupaka mora biti potvrđena smrt životinja i to provjerom:

rada srca,
akta disanja i
kornealnog refleksa.

Prestanak rada srca treba biti utvrđen pomoću stetoskopa, a ne opipavanjem bila, jer nakon provođenja navedenih postupaka usmrćivanja puls nije moguće utvrditi pa taj postupak nije mjerodavan za utvrđivanje smrti životinje.

Provjera akta disanja promatranjem prsnoga koša nije siguran način za utvrđivanje nastupa smrti, jer u životinja bez svijesti udisaji mogu biti vrlo spori i plitki tako da pri upotrebi ovog načina utvrđivanja smrti životinja treba biti jako oprezan..

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

Za dokaz postojanja kornealnog refleksa potrebno je dotaknuti površinu očne jabučice. Životinja pri svijesti će pri ovome podražaju trepnuti.

Nedostatak kornealnog refleksa, akta disanja i otkucaja srca u razdoblju duljem od 5 minuta nakon usmrćivanja životinje dokaz je nastupa smrti u životinje.

Odgovornosti i osposobljenost stručne skupine

Veterinarski inspektor

Odgovornosti:

izrađuje plan djelovanja na zaraženom gospodarstvu,

određuje i nadzire provođenje postupaka za osiguranje dobrobiti životinja tijekom usmrćivanja, sigurnosti osoblja i nadzire provođenje biosigurnosnih mjera,

organizira, daje upute i rukovodi skupinom ljudi koji će na zaraženom gospodarstvu obavljati usmrćivanje životinja u skladu s Pravilnikom o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju i ovim Naputkom,

određuje potrebe u logistici (prijevozna sredstva, rovokopači, bageri, viličari),

izvješćuje Upravu za veterinarstvo o napretku i problemima,

podnosi pisano izvješće o provedenom usmrćivanju, u kojem opisuje korišteni način usmrćivanja životinja i djelovanje s obzirom na dobrobit životinja,

Osposobljenost:

za procjenjivanje dobrobiti životinja i njihova ponašanja te anatomskih i fizioloških procesa povezanih sa usmrćivanjem životinja,

nadzor nad provođenjem svih aktivnosti na gospodarstvu i dostavljanje rezultata na vrijeme, svijest o fiziološkim efektima procesa na vlasnika gospodarstva, na članove tima i na javnost, učinkovita sposobnost komunikacije.

Veterinar

Odgovornosti:

određuje i kontrolira provođenje najprikladnijeg načina usmrćivanja životinja koji neće izazvati nepotrebnu bol, patnju i strah životinja,

određuje i kontrolira provođenje ili provodi dodatne mjere za zaštitu dobrobiti životinja, uključujući i njihovo usmrćivanje,

kontrolira provođenje biosigurnosnih mjera u cilju smanjenja rizika od širenja bolesti unutar i izvan gospodarstva,

na licu mjesta provjerava opremu za usmrćivanje životinja te kontrolira njezino korištenje s obzirom na osiguranje dobrobiti životinja, sigurnosti ljudi i zaštitu okoliša,

sudjeluje s veterinarskim inspektorom u pripremanju izvješća o provedenom usmrćivanju, u kojem se opisuje način upotrijebljen za usmrćivanje životinja i djelovanje s obzirom na dobrobit životinja

Osposobljenost:

procjena zaštite dobrobiti životinja, a osobito učinkovitosti načina usmrćivanja životinja u svrhu ispravljanja pogrešaka tijekom postupka usmrćivanja,

procjena biosigurnosnog rizika.

Osoblje koje je zaduženo za postupanje sa životinjama

Odgovornosti:

izrađuje privremenu opremu koja služi za lakše baratanje životinjama, ako je potrebno,

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

premješta životinje i sputava ih,

Osposobljenost:

iskustvo u baratanju životinjama u izvanrednim situacijama.

Osoblje koje je zaduženo za usmrćivanje životinja

Odgovornosti:

postupanje sa životinjama na način koji im neće uzrokovati nepotrebne boli, patnje i strah, usmrćivanje životinja na način koji uključujući učinkovito omamljivanje i usmrćivanje,

Osposobljenost:

u rukovanju opremom za usmrćivanje životinja,

za korištenje odgovarajućeg načina usmrćivanja u odnosu na pojedinu životinjsku vrstu,

za procjenu učinkovitosti načina usmrćivanja,

Osoblje zaduženo za zbrinjavanje lešina životinja

Odgovornosti:

učinkovito uklanjanje lešina životinja u svrhu omogućavanja usmrćivanja životinja bez zastoja te u svrhu sprječavanja širenja bolesti,

Osposobljenost:

za korištenje opreme i primjene odgovarajuće tehnike uklanjanja lešina životinja s obzirom na vrstu,

Vlasnik gospodarstva

Odgovornosti:

pružanje pomoći skupini za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti, u slučaju potrebe,

Osposobljenost:

treba posjedovati odgovarajuće znanje ili jednako vrijedno iskustvo za brigu o životinjama i uvjetima držanja životinja.

POGLAVLJE XI

1. OBRASCI I IZVJEŠĆA:

DOMAĆE SVINJE

Obrazac za prijavu sumnje na bolest
Rješenje o sumnji na ASK
Rješenje o prestanku sumnje na ASK
Rješenje o potvrdi ASK
Izješće o epidemiološkom istraživanju
Obavijest o osnivanju Lokalnog stožera

1. ASK-obavijest za javnost
2. Obavijest o osnivanju lokalnog kriznog stožera
3. ASK- Zaraženo gospodarstvo
4. ASK- Zabranjeno kretanje životinja
5. Epidemiološko istraživanje- potvrđena ASK
6. Epidemiološko istraživanje- sumnja na ASK
7. Komercijalni dokument za prijevoz NŽP
8. Kontrolna lista- priprema provedbe usmrćivanja
9. Rješenje o usmrćivanju i neškodljivom uklanjanju životinja
10. Rješenje o osnivanju stručnog povjerenstva za naknadu štete
11. Rješenje- potvrđena ASK
12. Rješenje- sumnje na ASK
13. ASK- obrazac za uzorkovanje
14. Klinički pregled svinja prije premještanje ili neodgodivog klanja- Službeni izvještaj
15. Zapisnik- usmrćivanje
16. Zapisnik- popis
17. Zasjedanje lokalnog kriznog stožera

DIVLJE SVINJE

1. Epidemiološki upitnik- potvrđena ASK u DS
2. Epidemiološki upitnik
3. Evidencija o odstrijeljenim svinjama
4. Evidencija o uginulim divljim svinjama u lovištu
5. ASK u divljih svinja – obavijest za javnost

2. UZORKOVANJE - određivanje broja uzoraka

Broj svinja na farmi koje treba pretražiti da bi se utvrdilo prisustvo ASK, ovisi o razini prevalencije ASK koja se traži i intervalu povjerenja, a može biti određen na temelju formule:

$n \approx (1-(1-\alpha)^{1/d}) (N-d/2)+1$ (Cannon i Roe, 1982.), gdje je:

N = ukupan broj svinja na farmi;

d = očekivana prevalencija ASK na farmi

α = željena razina povjerenja (vjerojatnost da će, ako ima pozitivnih, barem jedan biti utvrđen npr. 0,95).

Broj uzoraka uzetih od svinja odabranih metodom slučajnoga odabira, potreban za utvrđivanje ASK u određenoj prevalenciji (postotak oboljelih) i razini povjerenja od 95% prikazan je u Tablici 7. No, pri određivanju broja uzoraka također treba uzeti u obzir i osjetljivost laboratorijskih testova, te ako je osjetljivost testa niska, broj uzoraka mora biti veći nego što se traži u Dijagnostičkom priručniku.

Tablica 7. Broj uzoraka koji treba pretražiti za utvrđivanje ASK na gospodarstvu

Veličina populacije	Postotak oboljelih svinja na gospodarstvu					
	2 %	5%	10%	20%	25%	30%
< 10	sve	sve	sve	sve	sve	sve
10	10	10	10	8	7	6
20	20	19	16	10	8	7
30	30	26	19	11	9	8
40	40	31	21	12	10	8
50	48	35	22	12	10	8
60	55	38	23	12	10	8
70	62	40	24	13	10	8
80	68	42	24	13	10	8
90	73	43	25	13	10	8
100	78	45	25	13	10	9
120	86	47	26	13	10	9
140	92	48	26	13	11	9
160	97	49	27	13	11	9
180	101	50	27	13	11	9
200	105	51	27	13	11	9

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

250	112	53	27	14	11	9
300	117	54	28	14	11	9
350	121	54	28	14	11	9
400	124	55	28	14	11	9
450	127	55	28	14	11	9
500	129	56	28	14	11	9
600	132	56	28	14	11	9
700	134	57	28	14	11	9
800	136	57	28	14	11	9
900	137	57	28	14	11	9
1000	138	57	29	14	11	9
1200	140	57	29	14	11	9
1400	141	58	29	14	11	9
1600	142	58	29	14	11	9
1800	143	58	29	14	11	9
2000	143	58	29	14	11	9
3000	145	58	29	14	11	9
4000	146	58	29	14	11	9
5000	147	59	29	14	11	9
6000	147	59	29	14	11	9
7000	147	59	29	14	11	9
8000	147	59	29	14	11	9
9000	148	59	29	14	11	9
10000	148	59	29	14	11	9
> 10000	149	59	29	14	11	9

CI = 0.95